

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Michaela Ondová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Obor: mezinárodní obchod

Príprava Slovenska na prijatie eura - stratégia,
konvergencia, očakávané dopady

Bakalářská práce

Vypracovala: Michaela Ondová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Michal Částek, PhD.

Prehlásenie

Prehlasujem, že som bakalársku prácu na tému Príprava Slovenska na prijatie eura – stratégia, konvergencia, očakávané dopady vypracovala samostatne. Všetku použitú literatúru a podkladové materiály uvádzam v priloženom zozname literatúry.

V Prahe dňa.....

.....

Podpis

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	4
Úvod.....	5
1. Slovensko a Európska únia.....	7
1.1. Vstup Slovenska do Európskej únie.....	7
1.2. Vplyv prístúpenia na menovú oblasť slovenskej ekonomiky.....	8
1.3. Menová politika po vstupe do EU a systém ERM II.....	9
1.4. Konvergenčné kritériá.....	11
2. Stratégia a perspektívy.....	14
2.1. Plnenie konvergenčných kritérií.....	14
2.2. Harmonogram – etapy procesu prijatia eura.....	19
2.3. Organizačné zabezpečenie.....	23
3. Konvergencia a zavedenie eura.....	25
3.1. Konverzný kurz.....	25
3.2. Inflačné riziko zavedenia.....	26
3.3. Príprava na zavedenie – informačná kampaň.....	28
3.4. Duálne zobrazovanie cien.....	31
3.5. Zavedenie eura do hotovostného obehu.....	32
3.6. Zavedenie do bezhotovostného obehu.....	35
4. Dopady zavedenia eura na Slovensku.....	37
4.1. Existujúce skúsenosti so zavedením eura.....	37
4.2. Prínosy versus náklady spojené so zavedením eura.....	39
4.2.1. Dopady na obyvateľstvo.....	39
4.2.1.1. Výskum verejnej mienky.....	40
4.2.2. Dopady na podniky.....	44
4.2.3. Dopady na štátnu správu.....	46
4.2.4. Dopady na zahraničný obchod.....	47
Záver.....	50
Zoznam použitej literatúry.....	52
Príloha č.1.....	55
Príloha č.2.....	56

Zoznam použitých skratiek

EU, Únia	- Európska únia (European Union)
SR	- Slovenská republika (Slovak Republic)
EMU	- Hospodárska a menová únia (Economic and Monetary Union)
ERM II	- Mechanizmus menových kurzov II (Exchange Rate Mechanism II)
ECU	- Európska menová jednotka (European Currency Unit)
ECB	- Európska centrálna banka (European Central Bank)
ESCB	- Európsky systém centrálnych bánk (European System of Central Banks)
EUR	- euro
SKK	- slovenská koruna
ECOFIN	- Rada ministrov hospodárstva a financií (Economic and Financial Affairs)
HDP	- Hrubý domáci produkt
NBS	- Národná banka Slovenska
EK	- Európska komisia (European Commission)
SIPS	- Slovenský medzibankový platobný systém (Slovak Interbank Payment System)
TARGET	- Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System)
BRIBOR	- Bratislavská medzibanková ponuková sadzba (Bratislava Interbank Offered Rates)
EURIBOR	- Európska medzibanková ponuková sadzba (Euro Interbank Offered Rate)
SKONIA	- Slovak OverNight Index Average
EONIA	- Euro OverNight Index Average
MBO	- Hlavná refinančná sadzba (Main Refinancing Operation)
EMS	- Európsky menový systém (European Monetary System)

Úvod

Je rok 2008 a európske štáty sa združujú do Únie už vyše päťdesiat rokov. Od roku 1999 smeruje Európska únia k menovej únii, a to tým, že členské štáty prijímajú euro za svoju národnú menu. Inak tomu nebude ani so Slovenskom. Do Európskej únie vstúpilo pred štyrmi rokmi a zdá sa, že je na najlepšej ceste prijať euro 1. januára 2009.

Téma prijatia eura na Slovensku je v súčasnosti veľmi aktuálna. Dynamika tomu vlastná je určujúcim faktorom pre každodenné aktuality. Na začiatku Slovensko muselo vstúpiť do Európskej únie, čo malo dopady na menovú politiku. Týmto vstupom sa Slovensko stalo zároveň členom hospodárskej a menovej únie. Išlo ale o členstvo neúplné, pretože malo z plnenia záväzkov člena menovej únie dočasnú výnimku. K zmene dôjde po splnení Maastrichtských konvergenčných kritérií, a potom k prechodu na spoločnú európsku menu. Prvá kapitola sa venuje týmto otázkam a tiež plneniu konvergenčných kritérií.

Cieľom práce je zhodnotiť, či je Slovensko na prijatie eura v súčasnosti pripravené a posúdiť očakávané dopady zavedenia na Slovensku. Pri hodnotení dopadov budem vychádzať z existujúcich skúseností členských zemí Únie a z odhadov ekonómov. Pokúsím sa tu porovnať prínosy a náklady spojené so zavedením eura.

Slovenská vláda vypracovala v júli 2003 stratégiu prijatia eura a v auguste 2004 jej konkretizáciu, ktorej sa bude venovať druhá kapitola. Vláda rozvinula perspektívy, ktoré chce dosiahnuť pomocou určitých nástrojov a pravidiel. Pre úspešné zavedenie eura je nevyhnutné určiť si dobrú stratégiu, rovnako však nezanedbať samotnú konvergenciu. Pre hladký prechod na novú menu potrebuje slovenská ekonomika určité organizačné zabezpečenie, ako aj správny harmonogram, podľa ktorého bude postupovať. Konečný kurz bude stanovený, keď moja práca už bude dokončená, napriek tomu sa zameriam na proces konvergenzie a samotné zavedenie tak, ako to plánuje slovenská vláda.

K tomu patrí konečné stanovenie konverzného kurzu. V prípade, že bude Slovenská republika prizvaná k vstupu do eurozóny, bude kurz stanovený v júli tohto roku na základe predchádzajúceho vývoja situácie v správaní slovenskej ekonomiky. Konečné rozhodnutie učiní Rada Európskej únie a dovtedy nič nie je isté. K prechodu na novú menu však nestačí len harmonogram a stratégia, ale aj schopnosť vyhnúť sa rizikám, ktoré s novou menou súvisia. Ide najmä o inflačné riziko a riziko deficitu štátneho rozpočtu. Týmto rizikám sa taktiež bude venovať táto práca.

Kvôli dostatočnej informovanosti občanov, ktorých sa, samozrejme, zavedenie eura týka najviac, bude celoplošne na Slovensku prebiehať informačná kampaň. Pred samotným

zavedením novej meny do hotovostného a bezhotovostného obehu bude prebiehať duálne zobrazovanie cien. Následne po všetkých aktivitách by mala Slovenská republika euro prijať, a tak v tretej kapitole predstavím prechod na novú menu z týchto hľadísk a následne očakávané dopady zavedenia.

Predsa len je to mladý štát s malou ekonomikou, ktorá síce v posledných rokoch rastie nesmierne rýchlym tempom, ale určité komplikácie môžu nastať a na problematiku sa treba pozerat' vždy minimálne z dvoch uhlov...

V závere práce hodnotím na základe analýzy získaných informácií prácu slovenskej vlády, ako zvláda prípravu krajiny pre prijatie a či Slovensko euro predsa len 1. januára 2009 prijme a čo to bude pre Slovensko a jeho národ znamenať.

1. Slovensko a Európska únia

1.1. Vstup Slovenska do Európskej únie

V Európe dochádzalo k integračným procesom už od päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. Vznik samotnej Európskej únie (European Union, EU) datujeme k 1. novembru 1993, kedy bola ratifikovaná Maastrichtská zmluva. Zmluva o Európskej únii (Maastrichtská zmluva) bola podpísaná už vo februári 1992 a zmenila názov Európskeho hospodárskeho spoločenstva na Európske spoločenstvo. Podpisom v Maastrichte vznikla Európska únia zastrešujúca všetky existujúce integračné aktivity. Medzi hlavné ciele Zmluvy patrilo aj vytvorenie Európskej menovej únie a s tým spojené zavedenie spoločnej európskej meny.

K týmto myšlienkam sa pripojilo aj Slovensko, keď spolu s ďalšími deviatimi krajinami vstúpilo do Európskej únie 1. mája 2004. Bolo to najväčšie rozšírenie Únie o desať nových členov a okrem Slovenska do Európskej únie vstúpili: Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko, Malta a Cyprus. Zatiaľ k poslednému rozšíreniu došlo 1. januára 2007, kedy pristúpili Bulharsko a Rumunsko.

Bližšie sa už budem venovať vstupu Slovenska, ktorému predchádzalo niekoľko udalostí: podanie oficiálnej prihlášky na summite v Cannes v roku 1995, plnenie Kodaňských kritérií a ich vyhodnocovanie, začiatok oficiálnych rokovaní v roku 2000 a samotný ratifikačný proces. Muselo dôjsť k schváleniu Prístupovej zmluvy v parlamente Slovenskej republiky a v Európskom parlamente. Zmluva o pristúpení k Európskej únii bola podpísaná 16. apríla 2003. Následne bolo na Slovensku uskutočnené referendum, v ktorom väčšina občanov Slovenskej republiky vyjadrila súhlas so vstupom do Európskej únie. Slovensko vstúpilo do EU po ratifikácii Zmluvy o pristúpení 1. mája 2004.¹

V Zmluve o EU sa Slovenská republika zaväzuje pripojiť k hospodárskej a menovej únii. Podľa Zmluvy platí, že „*každý členský štát prijme viacročné programy na zabezpečenie trvalej konvergencie, nevyhnutnej na dosiahnutie hospodárskej a menovej únie, najmä s ohľadom na cenovú stabilitu a zdravé verejné financie;*“².

---

¹ Mináriková, K.: Zavedenie jednotnej meny euro na Slovensku. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2007. s. 10

² Zmluva o Európskej únii: Hlava VI: Hospodárska a menová politika, Kapitola 4: Prechodné ustanovenia, článok 109e, odstavec 2 písmeno a. Plné znenie zmluvy (v slovenskom jazyku) [online. cit. 27.4.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>. (PDF, s. 25).

1.2. Vplyv pristúpenia na menovú oblasť slovenskej ekonomiky

Vstupom Slovenskej republiky (SR) do Európskej únie sa nič nekončí, naopak všetko ešte len začína... Už pred vstupom do EU, a to v júli roku 2003 prijala vláda Slovenskej republiky dokument Stratégia prijatia eura v SR a spoločný postup vlády SR a Národnej banky Slovenska pri vstupe Slovenskej republiky do eurozóny. Slovenská republika sa zaviazala prijať euro už pri podpísaní Zmluvy o pristúpení k Európskemu spoločenstvu a pri referende o vstupe do EU. Týmto záväzkom sa SR dostala od otázky: prijať euro alebo nie k otázke: kedy je správny čas na prijatie?

Po vstupe do EU sa teda zaviazala stať sa súčasťou nielen hospodárskej ale aj menovej únie. Slovenská ekonomika musí splniť nominálne konvergenčné kritéria (ďalej len konvergenčné kritériá) podmieňujúce jej vstup do európskej hospodárskej a menovej únie (Economic and Monetary Union, EMU). Na hospodársku úniu úzko nadväzuje menová únia, ktorá je niekedy považovaná za súčasť úplnej hospodárskej únie. Avšak s ohľadom na svoje výrazné špecifiká tvorí relatívne samostatnú sféru.

Menová únia je totiž charakteristická tým, že meny členských štátov sú neodvolateľne fixované jedna na druhú pri nemenných menových kurzoch. Mena každého člena EMU musí byť bez prerušenia úplne konvertibilná s menami ostatných členských štátov a žiadna členská zem nesmie zavádzať ekonomické či menové reštrikcie. Nevyhnutnou podmienkou je aj vysoký stupeň koordinácie národných hospodárskych politík, pokiaľ nie sú riadené z nadnárodnej úrovne. Vyvrcholením procesu vytvárania EMU je následné zjednotenie všetkých národných mien členských štátov do jednej spoločnej meny. Táto mena potom pôsobí ako jediná zákonná mena na celom teritóriu.

V prípade hospodárskej únie však nie je presun ekonomickej suverenity z národnej na nadnárodnú úroveň úplne realizovateľný. Naopak, menovú politiku a emisiu spoločnej meny uskutočňuje jedna centrálna banka na úrovni spoločenstva. Na ňu jednotlivé centrálny banky členských zemí prenesú svoju menovú suverenitu, ktorá zahŕňa reguláciu množstva peňazí v obeh, reguláciu úrokovej miery a devízovú politiku.³ Takto to bude aj v prípade Slovenska a jeho vstupe do EMU.

---

³ Cihelková E.; Jakš J. a kol.: Evropská integrace – Evropská unie. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0854-0. s. 180

1.3. Menová politika po vstupe do EU a systém ERM II

Podľa Zmluvy o EU platí že „členské štáty považujú svoje hospodárske politiky za vec spoločného záujmu a koordinujú ich v rámci Rady v súlade s ustanoveniami článku 102a.“⁴ To znamená, že každý členský štát je povinný vyhýbať sa politikám, ktoré môžu viesť k nadmernej fluktuácii výmenného kurzu alebo k odpútaniu jeho vývoja od ekonomických fundamentov. Primárnym cieľom menovej politiky centrálnej banky nového členského štátu zostáva cenová stabilita. Tieto zásady sú dôležité pre finančnú a ekonomickú stabilitu EU, prehĺbvanie vzájomnej ekonomickej integrácie členských štátov a hladké fungovanie vnútorného trhu. Voľba konkrétnej stratégie menovej a kurzovej politiky po vstupe do EU je ale v právomoci členského štátu.

Nové členské štáty po vstupe do EU majú štatút členskej krajiny s výnimkou (z používania eura). Zrušenie výnimky a zavedenie eura vyžaduje udržateľne splniť nominálne konvergenčné kritériá a inštitucionálno-legislatívne podmienky. Jedným z konvergenčných kritérií je aj preukázanie stability výmenného kurzu národnej meny voči euru, ktorý sa testuje na minimálne 24-mesačnom období v inštitucionálnom rámci mechanizmu výmenných kurzov ERM II (Exchange Rate Mechanism).

ERM II je európsky mechanizmus výmenných kurzov, ktorý od 1. januára 1999 (na začiatku tretej etapy hospodárskej a menovej integrácie, t.j. vznikom eurozóny) nahradil pôvodný ERM, súčasť vtedajšieho Európskeho menového systému založeného v roku 1979.⁵

Pôvodný kurzový mechanizmus ERM bol vytvorený v súvislosti so zavedením predchodcu eura – ECU (European Currency Unit) ako bezhotovostnej meny. Postupný vývoj mechanizmu priniesol dve základné zmeny. Vplyvom menových turbulencií v rokoch 1992 a 1993 došlo k rozšíreniu fluktuačného pásma z +/- 2,25 % na +/- 15 %. Druhý veľký medzník predstavovalo zavedenie jednotnej meny euro v roku 1999, ktoré so sebou prinieslo posun od multilaterálneho kurzového systému ERM k bilaterálnemu systému ERM II.

Mena, ktorá je súčasťou systému ERM II má stanovenú centrálnu paritu oproti euru a šírku fluktuačného pásma pre pohyb devízového kurzu. V prípade tlakov na zotrvanie v rámci

---

⁴ Zmluva o Európskej únii: Hlava VI: Hospodárska a menová politika, Kapitola 1: Hospodárska politika, článok 103, odstavec 1. Plné znenie zmluvy (v slovenskom jazyku) [online. cit. 27.4.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>. (PDF, s. 17).

⁵ Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií SR: Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR. Materál schválený BR NBS dňa 30.8.2004, vládou SR 8.9.2004 (PDF, 293 KB, s. 23). Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KONKRET.PDF>>

daného fluktuálneho pásma je bránené centrálnou bankou a tiež Európskou centrálnou bankou (European Central Bank, ECB).⁶

Termín začlenenia národnej meny do ERM II európska legislatíva nepredpisuje, jeho určenie je v právomoci vlády členského štátu. Pri rozhodovaní o termíne vstupu do ERM II je však nevyhnutné zohľadniť všetky skutočnosti, ktoré môžu počas fungovania meny v ERM II ovplyvňovať – priaznivo alebo nepriaznivo – stabilitu kurzu.

Prvým nevyhnutným krokom pre účasť v ERM II je pristúpenie národnej centrálnej banky nového členského štátu EU k dohode centrálnych bánk. Dokument podpisuje ECB, centrálna banka členských krajín mimo eurozóny a centrálna banka nového členského štátu. Dohoda formálne potvrdzuje skutočnosť, že vstupom do EU sa národná centrálna banka nového členského štátu stáva súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk (European System of Central Banks, ESCB), a teda podlieha legislatíve ESCB („ESCB acquis“) o funkciách a fungovaní ERM II.⁷

Druhou podmienkou účasti v ERM II je absolvovanie prístupových procedúr, ktorých podstata spočíva v rozhodnutí o centrálnej parite participujúcej meny voči euru a fluktuálnom pásme okolo tejto parity.⁸

Slovenská koruna vstúpila do mechanizmu výmenných kurzov 28. novembra 2005. Centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni trhového kurzu 38,4550 EUR/SKK⁹. Slovenská koruna využíva v ERM II štandardné fluktuálne pásmo +/- 15 % okolo centrálnej parity. To znamená, že výmenný kurz sa mohol pohybovať v rozpätí 32,6868 SKK/EUR až 44,2233 SKK/EUR. Na žiadosť Slovenska a po dohode ministrov krajín eurozóny, prezidenta ECB a ministrov financií a guvernérov centrálnych bánk Cypru, Dánska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Malty a Slovenska centrálna parita slovenskej koruny v ERM II revalvovala dňa 19. marca 2007. Nová centrálna parita koruny voči euru bola stanovená na úrovni 1 euro = 35,4424 Sk. Spodná hranica pre povinné

---

⁶ Gregová M.: Zavedenie eura na Slovensku. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2007. s. 46

⁷ Národná banka Slovenska a centrálna banky ostatných nových členských štátov EU k tejto dohode pristúpili k dátumu vstupu do EU (Dohoda z 29. apríla 2004 medzi Európskou centrálnou bankou a národnými bankami členských štátov nepatriacich k 1. máju 2004 do eurozóny, ktorou sa mení a dopĺňa dohoda z 1. septembra 1998 o prevádzkových postupoch pre mechanizmus výmenných kurzov v tretej etape hospodárskej a menovej únie).

⁸ Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií SR: Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR. Materál schválený BR NBS dňa 30.8.2004, vládou SR 8.9.2004 (PDF, 293 KB, s. 24). Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KONKRET.PDF>>

⁹ SKK/EUR: slovenská koruna(SKK)/euro(EUR)

intervencie je 30,1260 SKK/EUR a horná hranica je 40,7588 SKK/EUR.¹⁰ Vstupom do ERM II v novembri 2005 a zotrvaní v ňom dva roky splnilo Slovensko zadanú podmienku. Takisto sa darilo udržať kurz vo fluktuáčnom pásme a teda môžeme povedať, že menová politika SR si skoro až ukázkovo splnila svoju úlohu.

1.4. Konvergenčné kritériá

Zmluva o Európskej únii bola prijatá na stretnutí Európskej rady v holandskom meste Maastricht v decembri 1991. Na rovnakom mieste ju podpísali najvyšší predstavitelia členských krajín EU vo februári 1992 a do platnosti vstúpila po ratifikácii vo všetkých členských krajinách 1. novembra 1993.¹¹ Členské krajiny tým potvrdili to, že nechcú len hospodárske spoločenstvo ale chcú vytvoriť politickú úniu.

Významný pokrok pre európsku integráciu priniesla zmluva hlavne v oblasti menovej únie, v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, v oblasti justície a vnútorných záležitostí a občianstva EU.

Realizácia EMU a nahradenie národných mien jednou spoločnou menou predpokladali určitý medzistupeň, ktorého obsahom bolo vytvorenie oblasti menovej stability splnením tzv. nominálnych konvergenčných kritérií jednotlivými členskými zemami. Nominálne konvergenčné kritériá, ktoré sú stanovené EU s cieľom dosiahnuť cenovú stabilitu, zabezpečiť konvergenciu úrokových mier, zaistiť stabilitu a zdravý vývoj verejných financií, podmieňujú vstup do menovej únie.¹²

Tieto konvergenčné kritériá sú súčasťou vyššie spomínanej Maastrichtskej zmluvy. Musí ich splniť každá kandidátska krajina pre vstup do eurozóny. V nasledujúcej časti tieto kritériá uvediem a v ďalšej kapitole sa zameriam na skúmanie, ako tieto konvergenčné kritériá plní Slovenská republika.

Kritérium cenovej stability:

Kritérium cenovej stability znamená, že členský štát si udržiava dlhodobú cenovú stabilitu a priemernú mieru inflácie vykazovanú v priebehu roka pred skúmaním, ktorá neprekračuje

---

¹⁰ Národná banka Slovenska: Euro a Slovensko. Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/>>

¹¹ Maastrichtská zmluva – Zmluva o Európskej únii [online, cit. 16.3.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>

¹² Cihelková E.; Jakš J. a kol.: Evropská integrace – Evropská unie. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0854-0. s. 181

viac ako 1,5 % priemernej miery inflácie maximálne troch členských štátov, ktoré dosiahli v oblasti cenovej stability najlepšie výsledky. Inflácia sa meria pomocou indexu spotrebiteľských cien na porovnateľnom základe, ktorý zohľadní rozdiely medzi vnútroštátnymi definíciami.

Kritérium konvergencie úrokových sadzieb:

Kritérium konvergencie úrokových sadzieb znamená, že v priebehu jedného roka pred preskúmaním neprekročila priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba členského štátu viac ako o 2 % úrokovú sadzbu tých troch štátov, ktoré v oblasti cenovej stability dosiahli najlepšie výsledky (zeme s najnižšou mierou inflácie). Úrokové sadzby sa hodnotia na základe dlhodobých štátnych dlhopisov alebo porovnateľných cenných papierov, pričom sa prihliadne na rozdielne definície v jednotlivých členských štátoch.

Kritérium účasti v ERM II:

Kritérium účasti v mechanizme menových kurzov Európskeho menového systému znamená, že členský štát dodržiaval normálne rozpätie (+/- 15 % okolo centrálnej parity) ako je stanovené mechanizmom menových kurzov Európskeho menového systému bez výrazného napätia minimálne dva predchádzajúce roky pred skúmaním. Osobitne v tomto období členský štát z vlastného podnetu nedevalvoval bilaterálny výmenný kurz svojej meny voči mene ktoréhokoľvek iného členského štátu.

Fiškálne kritérium sa delí na kritérium štátneho deficitu a na kritérium štátneho dlhu.

Kritérium štátneho deficitu:

Kritérium štátneho deficitu znamená, že pomer plánovaného alebo skutočného štátneho deficitu k hrubému domácomu produktu neprekračuje 3 %, okrem prípadov, ktoré sú uvedené v Zmluve o Európskej únii:

- *„Ak tento pomer podstatne klesol alebo ak sa neustále znižuje a dosahuje úroveň, ktorá sa približuje referenčnej hodnote;*
- *Alebo ak prekročenie nad referenčnú hodnotu je len výnimočné alebo dočasné, a tento pomer sa pohybuje tesne pri referenčnej hodnote.“¹³*

---

¹³ Zmluva o Európskej únii: Hlava VI: Hospodárska a menová politika, Kapitola 1: Hospodárska politika, článok 104c, odstavec 2 písmeno a. Plné znenie zmluvy (v slovenskom jazyku) [online. cit. 27.4.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>. (PDF, s. 18).

Kritérium štátneho dlhu:

Kritérium štátneho dlhu znamená, že pomer štátneho dlhu v tržných cenách k hrubému domácemu produktu neprekročí 60 %, okrem prípadov, keď sa tento pomer dostatočne znižuje a vyhovujúcim tempom sa približuje k referenčnej hodnote.¹⁴

---

¹⁴ Mináriková, K.: Zavedenie jednotnej meny euro na Slovensku. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2007. s. 12

2. Stratégia a perspektívy

2.1. Plnenie konvergenčných kritérií

Hodnotenie plnenia konvergenčných kritérií je základom pre rozhodnutie vlády o vstupe SR do eurozóny.

Tabuľka č.1: Plnenie maastrichtských kritérií:

Kritérium	Referenčná hodnota	Február 2008	Stav plnenia
Verejný deficit (% z HDP)	3,0	3,7*	
Verejný dlh (% z HDP)	60,0	30,4	
Miera inflácie (%)	3,1	2,1	
Stabilita dlhodobých úrokových sadzieb (%)	6,5	4,5	
Stabilita výmenného kurzu	Dva roky pred hodnotením musí byť národná mena zapojená do mechanizmu výmenných kurzov ERM II	Členstvo v ERM II od novembra 2005	

* Údaj za rok 2006, verejný deficit bez vplyvu dôchodkovej reformy bol 2,5% HDP, deficit je vykazovaný bez vplyvu dôchodkovej reformy, ako to umožňuje prechodné obdobie stanovené Eurostatom.¹⁵
Zdroj: Eurostat, Európska komisia, Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska. Dostupné z WWW: <http://www.nbs.sk/>

Kritérium pre deficit verejných financií stanovené na úrovni 3 % sa zatiaľ neplní. V porovnaní s napríklad rokom 2002, kedy deficit dosahoval až 5,7 %, došlo k výraznému zníženiu. Stalo sa tak predovšetkým vďaka prísnemu rozpočtovému obmedzeniu

---

¹⁵ Pakt stability a rastu umožňuje za určitých okolností prekročiť 3 %-nú hranicu deficitu. Z nich je pre Slovensko najdôležitejšia možnosť zohľadniť časť nákladov dôchodkovej reformy. V roku 2007 bolo možné zohľadniť v deficite verejných financií až do 60 % nákladov dôchodkovej reformy, čo predstavuje približne 0,8 % HDP, v roku 2008 môže SR zohľadniť 40 % vplyvu dôchodkovej reformy (0,6 % HDP). V apríli 2007 však skončilo prechodné obdobie Eurostatu, takže v súčasnosti sa už musí deficit vykazovať vrátane nákladov na dôchodkovú reformu.

a štrukturálnym reformám. V marci 2005 prijala Rada EU rozhodnutie o potrebe zmeniť Pakt stability a rastu. Zmeny v posudzovaní deficitu verejných financií sa týkali hlavne hodnotenia fiškálnej situácie krajín eurozóny. Dohodnuté zmeny Paktu stability a rastu umožňovali prekročiť 3 %-nú hranicu deficitu za určitých podmienok bez toho, aby bolo potrebné uplatniť postup v prípade nadmerného deficitu. Náklady dôchodkovej reformy bolo možné zohľadniť takto:

- Čisté náklady reformy sa zohľadnia prvých päť rokov po zavedení povinného kapitalizačného piliera (v prípade, že členský štát už reformu uskutočnil, počas piatich rokov po roku 2004),
- Zohľadnenie nákladov je regresívne, v jednotlivých rokoch sa môže započítat 100 %, 80 %, 60 %, 40 % a 20 % čistých nákladov reformy pre verejný pilier.

V prípade Slovenska sa mohlo zohľadniť 100 % vplyvu dôchodkovej reformy v roku 2005 (čiže 0,4 % HDP), 80 % v roku 2006 (1 % HDP), 60 % v roku 2007 (0,8 % HDP), 40 % v roku 2008 (0,6 % HDP) a 20 % v roku 2009 (0,3 % HDP).

Rozhodnutie Eurostatu však umožňovalo vykazovať deficit verejných financií bez vplyvu dôchodkovej reformy len do marca 2007. V apríli 2007 teda skončilo prechodné obdobie Eurostatu a v súčasnosti sa musí deficit vykazovať vrátane nákladov na dôchodkovú reformu. Pre plnenie konvergenčných kritérií je ale po formálnej stránke rozhodujúce to, že Slovensko je od roku 2004 v procedúre nadmerného deficitu. Rada EU dala Slovensku lehotu na jeho odstránenie do roku 2007. Pre zrušenie procedúry nadmerného deficitu je však potrebné, aby deficit klesal. V opačnom prípade si krajina nemôže uplatniť zohľadnenie nákladov dôchodkovej reformy. Keďže deficit v roku 2006 oproti roku 2005 vzrástol, nie je možné očakávať zrušenie procedúry pred aprílom 2008.¹⁶

Podľa Tibora Lalinského z odboru výskumu pri Ministerstve financií SR kritéria zatiaľ formálne Slovensko neplní, stále je v procedúre nadmerného deficitu. Číselné hodnoty za kľúčové obdobie marca 2008 a pre rok 2007 ale splnilo. Ak Európska komisia uzná udržateľnosť plnenia, podá návrh Rade na zrušenie procedúry nadmerného deficitu. Potom budú všetky kritériá splnené aj formálne.¹⁷

---

¹⁶ Národná banka Slovenska: Analýza konvergenzie slovenskej ekonomiky. Odbor výskumu NBS, jún 2007. Dostupné z WWW: <www.nbs.sk/PUBLIK/07_KOL1.PDF>, (PDF, s. 5).

¹⁷ 5.5.2008: Tibor Lalinský, odbor výskumu pri Ministerstve financií SR, vzájomná korešpondencia

Ak bude procedúra zrušená, fiškálne kritérium bude splnené. Na zníženie deficitu verejných financií na úroveň neprevyšujúcu 3 % HDP (Hrubý domáci produkt) a na splnenie konvergenčného kritéria bude najmä potrebné ukončiť a udržať prebiehajúce štrukturálne reformy vo verejných financiách.

Po započítaní nákladov dôchodkovej reformy, t.j. po zohľadnení výpadku príjmov z dôchodkového zabezpečenia v rámci II. piliera, by kritérium pre výšku fiškálneho deficitu bolo splnené a deficit verejných financií dosiahol 2,5 % HDP.

Kritérium pre výšku verejného dlhu Slovensko spĺňa. V roku 2003 predstavoval verejný dlh 511,3 mld. Sk, čo bolo 42,8 % HDP. Z najposlednejších údajov Národnej banky Slovenska (NBS) predstavuje dlh 30,4 % HDP. Vďaka dynamickému rastu HDP a konsolidácii bežného rozpočtového hospodárenia je podiel verejného dlhu stabilizovaný.

Inflačné kritérium Slovensko tiež úspešne plní. V prospech priaznivého vývoja inflácie hovorí relatívne stabilný vývoj jadrovej inflácie¹⁸. Takisto vývoj mzdových a pracovných nákladov na Slovensku nepôsobí ako faktor zvyšovania inflácie a vzhľadom na zvyšujúcu sa flexibilitu pracovného trhu nie sú nákladové faktory rizikom pre cenovú stabilitu.

Podľa najnovších údajov Eurostatu slovenská inflácia v marci stúpila z 3,4% na 3,6%, čo pre splnenie kritérií stačí. O prijatí Slovenska medzi zeme platiace eurom rozhodne Európska komisia 7. mája 2008¹⁹. Kritérium Slovensko splnilo už druhýkrát, nie je ale isté, či sa rast cien podarí udržať aj do budúcnosti. Najpravdepodobnejšie sa javí to, že Slovensko bude do eurozóny prijaté s komentárom upozorňujúcim na riziká v inflácii.²⁰ Podmienkou bude

---

¹⁸ Jadrová inflácia vyjadruje mieru rastu cenovej hladiny na neúplnom spotrebnom koši. Zo spotrebného koša sú vylúčené položky s regulovanými cenami a položky s cenami ovplyvňovanými inými administratívnymi opatreniami.

¹⁹ 8.5.2008: Európska komisia odporučila prijať euro na Slovensku od 1. januára 2009. Vo svojom vystúpení pred Európskym parlamentom to oficiálne potvrdil európsky komisár pre hospodárske a menové veci Joaquín Almunia. Konečné rozhodnutie o prijatí eura Slovenskom v júli prijme Rada ministrov pre hospodárske a finančné možnosti EU (ECOFIN) potom, ako návrh prediskutuje europarlament na júnovom zasadaní. Mnohí odborníci ale považujú schválenie Rady iba za formalitu.

²⁰ „Slovensko dosiahlo vysoký stupeň udržateľnosti hospodárskej konvergenie a je pripravené prijať euro 1. januára 2009. Aby sa však zabezpečilo úspešné prijatie eura, musí Slovensko pokračovať v úsilí udržať prostredie s nízkou infláciou, byť ctíziadostivejšie v otázke rozpočtovej konsolidácie a posilniť svoju konkurencieschopnú pozíciu,“ uviedol 7.5.2008 Almunia.

striktný dohľad nad rastom miezd a samozrejme aj záväzok znižovať deficit verejných financií.²¹

Slovensko spĺňa aj kritérium pre výšku dlhodobých úrokových mier. Referenčná hodnota je 6,5 % a Slovensko túto podmienku spĺňa so 4,5 %. Toto kritérium Slovensko prvýkrát splnilo v roku 2003. Referenčná hodnota v roku 2002 bola totiž v priemere 6,9 %, v roku 2003 už bola len 6,1 %. Priemerná hodnota dlhodobých úrokových mier za rok 2003 a sice 4,99 % bola teda nižšia než referenčná hodnota.²²

Kritérium stability menového kurzu Slovensko už splnilo. Do ERM II vstúpilo v novembri 2005 a v súčasnosti je viac ako dva roky jeho členom. Vstupom do ERM II splnilo Slovensko základné podmienky pre hodnotenie stability menového kurzu. Nielen vstup, ale aj menová stabilita preukázaná počas prítomnosti v ERM II, a teda udržanie menového kurzu vo fluktuáčnom rozpätí prispeli k splneniu tohto kritéria.

Takzvané právne kritérium pojednáva o dostatočnej nezávislosti centrálnej banky a jej pripravenosti zapojiť sa do Európskeho systému centrálnych bánk. Konvergencia v legislatívnej oblasti obsahuje podmienku nezávislosti centrálnych bánk spolu so zákazom financovania verejných inštitúcií zo zdrojov centrálnych bánk. Taktiež sa jedná o zákaz zvýhodneného prístupu k zdrojom úverových inštitúcií. Podľa Zmluvy o EU platí, že „v priebehu druhej etapy každý členský štát vhodným spôsobom začne proces podľa článku 108 vedúci k nezávislosti jeho centrálnej banky.“²³ Článok 108: „Každý členský štát najneskôr k dátumu ustanovenia ESCB zabezpečí, aby vnútroštátne právne predpisy, vrátane štatútu jeho národnej centrálnej banky, boli zlučiteľné s touto zmluvou a štatútom ESCB.“²⁴ Je teda nevyhnutné zabezpečiť nezávislosť NBS a zlučiť vnútroštátne predpisy spolu

---

²¹ Petr Horký: Slovenský „europříběh“ spěje ke konci. Praha. Denník E15. 17.4.2008, s. 21.

²² Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií SR: Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR. Materiál schválený BR NBS dňa 30.8.2004, vládou SR 8.9.2004 (PDF, 293 KB, s. 3). Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KONKRET.PDF>>

²³ Zmluva o Európskej únii: Hlava VI: Hospodárska a menová politika, Kapitola 4: Prechodné ustanovenia, článok 109e, odstavec 5. Plné znenie zmluvy (v slovenskom jazyku) [online. cit. 27.4.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>. (PDF, s. 25).

²⁴ Ibid, s. 22

s predpismi ESCB, ktoré pojednávajú o funkciách a právomociach národných centrálnych bánk a ESCB.

Môžeme skonštatovať, že vývoj ukazovateľov rozhodujúcich pre hodnotenie plnenia konvergenčných kritérií spĺňa predpoklady pre vstup Slovenska do eurozóny 1.1.2009. Vzhľadom na to, že skoro všetky ukazovatele sú úplne v poriadku, determinujúcou veličinou pre vytvorenie podmienok na zavedenie eura v roku 2009 je dodržanie programu znižovania deficitu verejných financií a udržateľnosť inflácie.

2.2. Harmonogram – etapy procesu prijatia eura

Obrázok č.1:

Zdroj: Národná banka Slovenska: [online, cit. 27.4.2008] Dostupné z WWW: <www.nbs.sk>

Národná banka Slovenska v spolupráci s Ministerstvom financií vypracovali Stratégiu prijatia eura, ktorú neskôr upravili a doplnili a vznikla tzv. Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR. Ako v tejto Konkretizácii, tak aj v Národnom pláne zavedenia eura v SR je uvedený harmonogram prijatia novej meny. Pretože sa prístupový proces SR do eurozóny realizuje postupne po jednotlivých etapách, cieľom ďalšej časti práce bude predstavenie a charakteristika týchto etáp. Tá je daná jednak pravidlami pre hodnotenie plnenia konvergenčných kritérií, na strane druhej ju ovplyvňujú špecifické podmienky Slovenska. Na základe analýzy podmienok v SR a so zohľadnením minulých skúseností so zavádzaním eura môžeme tento proces rozčleniť do štyroch etáp:

1. etapa: od septembra 2004 po vstup do ERM II
2. etapa: od vstupu do ERM II do rozhodnutia Rady EU o členstve v eurozóne
3. etapa: prechodné obdobie od rozhodnutia Rady EU po členstvo v eurozóne
4. etapa: od vstupu do eurozóny, zavedenia eura do bezhotovostného a hotovostného platobného styku pri súčasnom sťahovaní slovenskej koruny z obehu

Prvá etapa bola stanovená od septembra 2004, pretože vtedy Národná banka SR a Ministerstvo financií vypracovali Národný plán zavedenia eura. Táto etapa trvala do

28. novembra 2005, kedy Slovensko vstúpilo do mechanizmu výmenných kurzov ERM II. Počas tohto obdobia sa vláda SR zamerala na to, aby sa pomocou reforiem dospelo k tomu, aby počas členstva v ERM II zabezpečovali ekonomickú, finančnú a menovú stabilitu ekonomiky najmä fiškálna politika a politika trhu práce. Dôvodom bola skutočnosť, že možnosti menovej politiky a účinnosť jej nástrojov, ktoré sú vzhľadom na liberalizovaný pohyb kapitálu limitované už v súčasnosti, sa ďalej obmedzia. Posilnenie úlohy a účinnosti fiškálnej politiky a ďalších politík umožnilo dosiahnuť takú úroveň nominálnej konvergenzie, ktorá znamenala udržateľné plnenie konvergenčných kritérií v priebehu hodnotiaceho obdobia počas členstva SR v ERM II. Vytvorili sa tým podmienky pre stabilný vývoj ekonomiky po vstupe SR do eurozóny, keď menovú politiku NBS nahradí jednotná menová politika Európskej centrálnej banky.

Druhá etapa je obdobím od vstupe do ERM II do rozhodnutia Rady EU o zrušení výnimky, a teda o členstve v menovej únii. Vstupom do ERM II sa slovenská ekonomika zaviazala plniť konvergenčné kritériá. Pri hodnotení plnenia kurzového konvergenčného kritéria sa vychádza z toho, že krajina musí fungovať v ERM II v čase hodnotenia najmenej dva roky a v hodnotenom období trhový kurz meny nesmie prekročiť stanovené flukтуаčné pásmo. Za plnenie kritéria sa však pokladá pohyb kurzu „blízko parity“ („close to parity“)²⁵ bez „vážnych napätí“ („severe tensions“), osobitne bez devalvácie parity voči euru. Apreciácia kurzu v rámci flukтуаčného pásma však nie je prekážkou pre kladné hodnotenie kurzovej stability. Otázka vážnych napätí sa hodnotí na základe posúdenia rozsahu odchýlok kurzu od centrálnej parity, vývoja diferenciálu krátkodobých úrokových sadzieb voči eurozóne a úlohy devízových intervencií pri stabilizácii kurzu²⁶. Hodnotenie plnenia kurzového kritéria tak bude mať komplexný charakter. Bude sa posudzovať celkový kontext domácich politík a hospodárskeho vývoja, ako aj situácia na finančnom trhu.

Celkové hodnotenie spôsobilosti SR zaviesť euro bude okrem hodnotenia plnenia konvergenčných kritérií a stability výmenného kurzu posudzovať aj výsledky integrácie trhov,

---

²⁵ Podľa štandardnej metodologickej prílohy na hodnotenie jednotlivých konvergenčných kritérií, ktorá je súčasťou konvergenčných správ. V Konvergenčných správach Európskej komisie o Švédsku a Grécku z roku 2000 ako aj z roku 2002 o Švédsku sa na splnenie kritéria stability kurzu blízko parity mal kurz udržiavať v rozpätí +/- 2,25 % okolo centrálnej parity.

²⁶ Prejavom „vážnych napätí“ môže byť nepriaznivý vývoj na bežnom účte a v rámci celej platobnej bilancie, prekročenie depreciačného pásma, potreba použiť vysoké krátkodobé úrokové miery na stabilizáciu kurzu, strata cenovej konkurencieschopnosti a pod.

situáciu na bežnom účte platobnej bilancie, vývoj jednotkových mzdových nákladov a ďalších cenových indexov.

V prípade pozitívneho hodnotenia Európskou komisiou (EK) a ECB, že Slovensko dosiahlo počas členstva v ERM II udržateľnú konvergenciu,²⁷ prijme Rada EU v zložení hláv štátov kvalifikovanou väčšinou rozhodnutie o zrušení štatútu výnimky²⁸ a o prijatí SR za člena eurozóny. K rozhodnutiu Rady EU o zrušení výnimky by podľa Národného plánu zavedenia eura malo nastať v júni 2008. V júli by malo dôjsť k stanoveniu konverzného kurzu SKK/EUR Radou EU. Od júla 2008 by SR mala vstúpiť do etapy tretej.

Tretia etapa je prechodným obdobím medzi rozhodnutím Rady a začiatkom samotného členstva SR v eurozóne. Jeho hlavnou obsahovou náplňou bude dokončenie technických a organizačných príprav na vstup do menovej únie a na zavedenie eura ako zákonného platidla.

Vrcholíť budú prípravy verejného sektora (legislatíva, zmeny v informačných systémoch daňových úradov, sociálnej poisťovne a ďalších inštitúcií), ako aj sektora súkromného, teda bánk a podnikovej sféry na prechod na nové obeživo. Ku dňu vstupu do eurozóny musia byť všetky ekonomické subjekty technicky plne schopné uskutočňovať všetky hotovostné a bezhotovostné transakcie v eure. Potrebné informácie musí mať k dispozícii aj ostatná verejnosť.

V tejto etape bude koruna stále fungovať v rámci ERM II a až dňom vstupu do menovej únie sa stane denomináciou eura a NBS prestane byť nezávislou autoritou. Od júla do decembra by podľa Národného plánu malo dochádzať k zabezpečeniu potrebného množstva eurových bankoviek a razbe mincí pre hotovostný obeh. Od septembra bude prebiehať predzásobovanie NBS a komerčných bánk eurovým obeživom. Už od júla a až do decembra roku 2009 bude na Slovensku povinné duálne zobrazovanie cien. Ku konverzii bankomatov, automatov a iných zariadení fungujúcich na mince a bankovky dôjde do konca decembra 2008.

Štvrtá etapa sa začne dňom vstupu SR do eurozóny, teda 1. januára 2009. Všetky finančné transakcie v ekonomike sa budú realizovať v eure, slovenská koruna bude už len

---

²⁷ Vecné hodnotenie plnenia podmienok členstva v eurozóne bude obsahom správ EK a ECB o konvergencii.

²⁸ „Najmenej raz za dva roky alebo na žiadosť členského štátu, pre ktorý platí výnimka, podávajú Komisia a ECB správu Rade v súlade s postupom podľa Zmluvy o EU. Po porade s Európskym parlamentom a po rokovaní v Rade zasadajúcej v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád rozhoduje Rada kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie, ktoré členské štáty, pre ktoré platí výnimka, spĺňajú potrebné podmienky na základe kritérií, ktoré platia pre dotknuté členské štáty.“

denomináciou eura. Do 16. januára bude prebiehať duálny obeh, a teda výmena korunovej hotovosti za euro a sťahovanie slovenskej koruny z obehu. Od 17. januára bude pokračovať výmena starého korunového obeživa za eurové bankovky a mince v bankách a NBS. Odporúčané je duálne zobrazovanie cien do júna 2010. Obdobie potrebné na vyradenie slovenskej koruny z obehu bude v SR v porovnaní s krajinami, ktoré zavádzali novú menu na začiatku fungovania eurozóny, relatívne krátke. Prejaví sa tu skutočnosť, že SR bude pristupovať k zóne s už fungujúcim obehom eura. Svoju úlohu tu zohrá tiež skúsenosť so zavedením slovenskej meny krátko po vzniku Slovenskej republiky.

2.3. Organizačné zabezpečenie

Pred tým, než sa začnem venovať už samotnej konvergencii a zavedeniu eura, chcem ešte predstaviť, ako organizačne a inštitucionálne bude zavedenie eura zabezpečené. Všetky prípravy sú súčasťou stratégie, a tak predstavím, ako podľa Národného plánu zavedenia eura bude zabezpečenie uskutočnené.

Najvyšším orgánom pripravujúcim zavedenie eura v SR je Národný koordinačný výbor. Je najvyšším riadiacim výborom, ktorý koordinuje a dohliada na plnenie Národného plánu zavedenia eura. O postupe prác následne informuje vládu SR a z vlastnej iniciatívy môže podávať aj mimoriadne správy. Je oprávnený dávať odporúčania ústredným orgánom štátnej správy, ktoré je nevyhnutné realizovať pre potreby zavedenia. Môže takisto odporúčať realizáciu výborom schválených úloh aj ďalším inštitúciám.²⁹

Po vstupe Slovenska do ERM II sa práce na plnení plánu zintenzívnili a pre každodennú koordináciu úloh bol vymenovaný splnomocnenec vlády SR pre zavedenie eura. Je ním Igor Barát³⁰. Zaoberá sa profesionálnou koordináciou prípravných prác a jeho úlohou je najmä viesť pravidelné spoločné stretnutia vedúcich pracovných výborov, aktívne komunikovať s domácimi aj zahraničnými inštitúciami, koordinovať a stimulovať práce na zavedení eura, pripravovať pre Národný koordinačný výbor správy o postupe prác, upozorňovať na možné problémy a zároveň vytvárať široké povedomie o zavedení eura.

Podklady k odborným otázkam prechodu slovenského hospodárstva na euro zabezpečuje šesť pracovných výborov. Zriadili ich národný koordinátor v spolupráci s príslušnými ministrami a guvernérom NBS. Sú to: pracovný výbor pre banky a finančný sektor, pracovný výbor pre verejnú správu, pracovný výbor pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa, pracovný výbor pre legislatívu, pracovný výbor pre komunikáciu a konečne pracovný výbor pre informatiku a štatistiku. Tieto výbory riešia otázky týkajúce sa odbornej oblasti a jednotlivé úlohy stanovené Národným plánom. Komplexne povedané – majú na starosti koordináciu plnenia týchto úloh.

---

²⁹ Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Materiál schválila vláda Slovenskej republiky 21.3.2007, vydala Národná banka Slovenska 2007. (PDF, 755 KB, s. 14). Dostupný z WWW: <http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/NP_AKT.PDF>

³⁰ Igor Barát je vo funkcii od 15. februára 2008, dovtedy hovorca centrálnej banky – NBS. Predchádzajúcim splnomocnencom vlády pre euro bol Ivan Štefanec, ktorý sa vzdal svojej funkcie s nástupom nového kabinetu 4. júla 2007.

Národný koordinátor dokonca odporúča vyšším územným celkom, mestám, obciam, podnikom a organizáciám, aby si zriadili tzv. pracovné skupiny pre zavedenie eura. Ich úlohou je pripraviť svoju konkrétnu organizáciu na plynulý a bezpečný prechod na používanie eura pre interné potreby tej ktorej organizácie. Medzi tie najdôležitejšie oblasti patrí adaptácia informačných systémov, vzťahy so zamestnancami, zákazníkmi, občanmi, dodávateľmi, svojou bankou, vzťahy so štátom – dane a súlad so zmenami v právnych predpisoch a komunikačné aktivity.³¹

Týmto všetkým sa Slovensko snaží zabezpečiť a pripraviť hladký chod na prevedenie slovenskej koruny na euro. Po zvládnutí všetkých príprav a úspešného zabezpečenia môže konečne dôjsť aj k samotnému prechodu a zavedeniu. Tomu a aj konvergencii sa bude venovať nasledujúca kapitola.

---

³¹ Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Ibid, s. 19.

3. Konvergencia a zavedenie eura

Euro bude na Slovensku zavedené podľa scenára „veľký tresk“ alebo „Big-Bang“. Znamená to, že bude do obehu zavedené 1.1.2009 súčasne do hotovostného a bezhotovostného obehu bez prechodného obdobia. Najprv však musí byť stanovený konverzný menový kurz:

3.1. Konverzný kurz

Prevod korunových hodnôt na eurá bude možný len s použitím konverzného kurzu. Ten bude stanovený Radou Európskej únie ako koeficient so šiestimi platnými číslicami vo formáte 1 EUR = xx,xxxx SKK. Konverzný kurz nesmie byť skracovaný ani zaokrúhľovaný a nesmie sa používať ani v inverznej podobe. Predpokladaný dátum stanovenia konverzného kurzu je júl 2008.³² Pre síce ešte nestanovený kurz existujú určité pravidlá. Konverzný kurz bude nemenný po celé obdobie od 1.7.2008. To znamená, že akonáhle sa stanoví konverzný kurz EUR/SKK už nebude možné ho zmeniť. Nesmie sa upravovať ani sa nesmie použiť pre prepočty kurz inverzný. Prepočet EUR na SKK sa uskutoční násobením hodnoty v EUR konverzným kurzom. Naopak prepočet SKK na EUR sa vykoná delením hodnoty v SKK konverzným kurzom.

Pri zavedení eura bude dôležité aj stanovenie pravidiel zaokrúhľovania kvôli zamedzeniu neoprávneného zvyšovania cien. Peňažné sumy, ktoré budú do konca roka 2008 stanovené v korunách, ale splatné alebo zúčtované budú až v roku 2009 v eurách, sa musia prepočítať presne podľa oficiálneho konverzného kurzu a zaokrúhli sa na najbližší eurocent.

Sumy stanovené v korunách napríklad v právnych predpisoch, uzavretých zmluvách a pod. budú prepočítané na eurá a zaokrúhlené na 1 EUROCENT = 0,01 EUR. Sumy v eurách platené občanom sa budú zaokrúhľovať nahor na celých 10 EUROCENTOV = 0,10 EUR. Naopak sumy v EUR, ktoré platia občania sa budú zaokrúhľovať nadol, pokiaľ sa neprepočítajú presne podľa pravidiel zaokrúhľovania. V osobitných prípadoch sa budú sumy v EUR zaokrúhľovať presnejšie ako na jeden EUROCENT.

---

³² Všeobecné zásady zavedenia eura: Trenčiansky samosprávny kraj. [online, cit: 08-04-2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.tsk.sk/sk/financie/eurocesty-k-euru/vseobecne-zasady>>

Vývoj cien sa bude monitorovať a štátne orgány budú taktiež kontrolovať dodržiavanie pravidiel zaokrúhľovania a duálneho zobrazovania cien.³³

3.2. Inflačné riziko zavedenia

Jedným z najväznejších rizík pri zavedení eura je zvýšenie cien alebo pocit občanov, že sa ceny po zavedení eura zvýšili a tým boli poškodení. Vo väčšine krajín, ktoré zaviedli euro do hotovostného obehu v roku 2002, mali spotrebitelia pocit, že sa ceny nadmerne zvýšili.

Z ekonomického hľadiska ale zavedenie eura nepredstavuje dôvod na zvyšovanie cenovej hladiny. Potvrdzujú to aj štatistické údaje krajín eurozóny. V krajinách, ktoré prijali euro v roku 2002 bolo možné pripísať zavedeniu eura zvýšenie cien o 0,09 – 0,28 %, čo je malá časť z celkovej inflácie 2,5 %.³⁴ Spotrebitelia ale vnímali infláciu omnoho vyššiu. Bolo to spôsobené súhrou nepriaznivých okolností, ktoré si ale spotrebitelia nesprávne spojili so zavedením eura. Neúroda, zvýšenie cien potravín, zvýšenie niektorých daní a zvýšenie cien niektorých služieb mali za následok nesprávnu interpretáciu inflácie a jej neoprávnené spájanie so zavedením eura. Práve napríklad potraviny patria do skupiny produktov s nízkou elasticitou cenového dopytu a súčasne sa tu jedná o relatívne vysoko konkurenčné trhy. Za normálnych okolností preto individuálni predajcovia nemôžu nízku cenovú elasticitu využiť bez hrozby straty zákazníkov a tržieb. K zvýšeniu cien preto môže dôjsť za predpokladu vzájomnej koordinácie väčšiny subjektov. Aj to však môže byť veľmi nákladné a rizikové. Pri výnimočných situáciách, ako bolo zavedenie eura v hotovostnej podobe, môžu byť predajcovia úspešní, pretože národné authority zaneprázdnené technickými opatreniami prechodu na spoločnú menu strácajú ostražitosť a nereagujú na kolektívne jednanie predajcov reštriktívnymi opatreniami.³⁵

Samotná zmena meny však v zásade neobsahuje stimuly na zvyšovanie cien. Napriek tomu, že z technického hľadiska nie je dôvod, aby konverzia národnej meny na euro viedla k všeobecnému zvyšovaniu cien, existuje niekoľko kanálov, prostredníctvom ktorých môže pri menovej konverzii dôjsť k rýchlejšiemu rastu cien a teda k zrýchleniu inflácie. Sú to

---

³³ Národná banka Slovenska: Tlačové správy a médiá: Desatoro pre občana. [online, cit: 27-04-2008]. Dostupné z WWW: < <http://www.nbs.sk/> >

³⁴ Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Materiál schválila vláda Slovenskej republiky 21.3.2007, vydala Národná banka Slovenska 2007. (PDF, 755 KB, s. 76). Dostupný z WWW: <http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/NP_AKT.PDF >

³⁵ De Grauwe (2005); Del Giovane, Sabbatini (2005) a EUROPA – Rapid – Press releases, 2003, No. 69

implementačné náklady, rekalkulácia tzv. „menu nákladov“, zaokrúhľovanie na novú atraktívnu cenu v eure a aj nesprávne vnímaná inflácia obyvateľstvom. Implementačné náklady sú jednorazové náklady, ktoré budú mať súkromné spoločnosti na umožnenie vykonávania transakcií v eure. Rekalkulácia nákladov alebo „menu costs“ znamená revíziu cien, ku ktorej v maloobchode dochádza. Je možné očakávať, že obchodníci prepočítanie nákladov a revíziu cien uskutočnia s prechodom na novú menu a navýšia sa tým adaptačné náklady, ktoré sa následne premietnu do cien.³⁶ Atraktívne resp. psychologické, „baťovské“ ceny sú v maloobchodnej praxi bežné a teda sa očakáva, že pri prechode na euro sa bude zaokrúhľovať podobne. Celkový efekt zaokrúhľovania by mal byť neutrálny, nakoľko najskôr dôjde k úpravám oboma smermi. Problémom však môže byť už spomínaná vnímaná inflácia. Teda nie inflácia ako taká, ale inflácia, ktorú vnímajú občania a spotrebiteľia na základe individuálnych spotrebiteľských a nákupných zvyklostí a skúseností. Keďže jej základom sú individuálne subjektívne hodnotenia, môže sa jej miera aj výrazne odlišovať od oficiálnych štatistík cenového vývoja. Tým môže dokonca viesť k tlakom na zvyšovanie miezd a stať sa zdrojom nákladovej inflácie v makroekonomickom rozmere. Ľudia totiž skôr vnímajú rast cien než ich pokles.

Proti rastu cien počas zavedenia eura ale zase môžeme očakávať aj faktory ako konkurenciu na lokálnych trhoch, duálne zobrazovanie cien, monitorovanie cenového vývoja, dohody o zachovaní cenovej stability v čase konverzie, alebo dôsledné prepočítanie regulovaných cien podľa konverzného kurzu, ktoré budú pôsobiť zásadne proti inflácii. Predpokladá sa, že konkurencia na miestnych trhoch je dostatočne silná na to, aby zabránila neodôvodnenému zvyšovaniu cien. Dokonca by spoločnosti mohli pristúpiť k znižovaniu cien, aby využili euro na prilákanie zákazníkov. O duálnom zobrazovaní cien budem písať v ďalšej kapitole, ale na tomto mieste je dôležité spomenúť, že práve duálne zobrazovanie bude spotrebiteľom slúžiť ako nástroj kontroly a zvyšovanie cien v maloobchode sa tým skomplikuje. Na obdobie duálneho zobrazovania cien je optimálne uplatňovať dohody o cenovej stabilite s podnikateľskými subjektmi, resp. s obchodnými asociáciami vo všetkých sektoroch ekonomiky.

Cenové efekty menovej konverzie môžu byť celkovo rozložené do relatívne dlhého časového úseku pred aj po zavedení eura. Tomuto bude nevyhnutné podriadiť monitoring

---

³⁶ Zmeny cien sú pre obchody nákladné, preto sa ceny bežne nemenia s každou zmenou nákladov. Menia sa až vtedy, keď rozdiel medzi aktuálnou a optimálnou cenou dosiahne určitú hranicu. V nasledujúcom období bude mať ale maloobchodný sektor navyše náklady súvisiace s prepočítaním cien z domácej meny na eurá.

cenového vývoja. Samozrejme, s prechodne vyššou vnímanou infláciou v dôsledku zaokrúhľovania cien pri menovej konverzii treba rátať aj na Slovensku. Nebude to ale cenový šok a nepôjde o plošný jav. Bude zrejme sústredený do spotrebiteľsky najvnímanejších tovarových položiek a služieb, aj to len krátkodobo. Pri tovaroch dlhodobejšej spotreby a službách, ktoré aj u nás v čoraz väčšej miere realizujeme formou bezhotovostných platieb, môžeme očakávať opačný cenový efekt smerom dole. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ani SR sa nevyhne najmä vnímanej inflácii, čo však znamená, že skutočná inflácia by nemala nastať a inflačné riziká budú eliminované zo strany verejnej správy.

V súčasnosti slovenská koruna posilňuje a tým udržuje nízku hladinu inflácie. Po zavedení eura však dôjde k neodvolateľnému zafixovaniu menového kurzu SKK/EUR a už nebude možnosť posilňovania koruny voči euru. Keďže je cenová hladina na Slovensku nižšia ako v eurozóne, po zavedení eura sa cenové hladiny musia časom zblížovať. Zafixovaním menového kurzu sa ale doterajšie tlaky na zblížovanie cenových hladín na Slovensku a v eurozóne naplno prelietnu do inflácie.

Príkladom takéhoto prípadu je Írsko. Pred vstupom do eurozóny malo infláciu veľmi nízku (ročný priemer 1,7 %). Veľmi skoro ale po prijatí eura vyskočila írská inflácia až na trojnásobok úrovne pred vstupom do eurozóny (ročný priemer pre roky 1999-2003 bol 4,1 %) ³⁷. Na veľmi vysokých hladinách sa držala dokonca ešte ďalšie štyri roky po prijatí eura. Problémom môže byť teda „len“ vnímaná inflácia, ale aj fakt o inflácii vyplývajúcej z nemožnosti zblížovania cenových hladín prostredníctvom posilňovania menového kurzu. Ide však o riziko strednodobého charakteru a pokiaľ sa na prijatie eura chceme pozerať z toho dlhodobého, riziko by malo byť eliminované.

3.3. Príprava na zavedenie – informačná kampaň

Pred prechodom na euro sa uskutoční rozsiahla informačná kampaň, aby bol každý občan včas a v dostatočnom predstihu informovaný o prechode na euro. Hlavným cieľom informačnej kampane je teda včas a vhodnou formou informovať obyvateľov Slovenska o prechode na euro, hlavne však o praktických otázkach. Informácie by sa mali dostať ku všetkým obyvateľom bez toho, aby ich museli aktívne vyhľadávať. Hlavnými posolstvami kampane budú informácie o konverznom kurze, hodnote novej meny, spôsobe výmeny

---

³⁷ Centrum ekonomických štúdií VŠEM: Způsobí euro pádivou inflaci? Vintrová R. , Praha 2007

hotovosti, duálnom obehu, vzhľade a ochranných prvkoch eurových bankoviek a mincí a ochrane spotrebiteľov pred neodôvodneným zvyšovaním cien.

Hlavnou cieľovou skupinou je široká verejnosť, teda všetci obyvatelia SR. Špeciálna pozornosť však bude venovaná ďalším cieľovým skupinám, ktoré majú buď sťažený prístup k informáciám, alebo potrebujú špecifické informácie. Medzi tieto skupiny patria deti a mládež, dôchodcovia, postihnutí, osamelí a národnostné menšiny. Ďalšie skupiny, ktoré potrebujú podstatne širší rozsah informácií, sú malí a strední podnikatelia a orgány verejnej správy, hlavne samospráva. Predpokladá sa ale, že veľké podniky a ústredné orgány štátnej správy si dokážu získať všetky potrebné informácie bez vonkajšej pomoci.

Obyvatelia Slovenska patria medzi novými členskými krajinami medzi najväčších optimistov ohľadom prijatia eura. Aj znalosť základných faktov je na dobrej úrovni. Výsledky anketového výskumu o vedomostiach a skúsenostiach slovenskej verejnosti s hotovostným eurom prikladám v prílohe č.1. S približujúcim sa dátumom prechodu na euro sa však zvyšuje dopyt po informáciách, tak ako aj potreba zvýšiť vedomosti obyvateľstva.

Keďže informačná kampaň o zavedení eura musí zasiahnuť široké spektrum cieľových skupín, bude potrebné využiť celú škálu nástrojov a informačných kanálov. Hlavným informačným kanálom pre veľkú väčšinu obyvateľstva je televízia. Budú ale využité všetky masovokomunikačné prostriedky: televízia, rádiá, tlač aj internet. Hlavne verejnoprávne médiá budú aktívne pri šírení informácií o eure v rôznych publicistických a informačných žánroch. Aby sa zabezpečila čo najširšia distribúcia informácií, bude potrebné v dostatočnom rozsahu použiť aj platenú reklamu v médiách. Do každej domácnosti bude doručený aspoň jeden tlačený informačný materiál a eurokalkulačka. Pre informovanie o zavedení eura bude zriadená špecializovaná internetová stránka. Takisto bude zriadená bezplatná telefónna linka pre otázky o zavedení eura. Sto dní pred zavedením eura bude zorganizovaná séria podujatí pre širokú verejnosť s tematikou eura. Medzi ďalšie nástroje, ktoré budú využité, patria tlačené materiály: letáky, plagáty, brožúrky, audiovizuálne materiály, vonkajšia reklama, odborné konferencie a semináre.

Informačná kampaň bude nadväzovať na už prebiehajúce komunikačné aktivity a postupne sa bude zosilňovať v priebehu roka 2008. Hlavná časť kampane sa nemôže začať skôr ako v druhom polroku 2008, pretože konverzný kurz bude určený až v júli 2008. O ňom rozhodne Rada EU, ktorá príjme definitívne rozhodnutie o zavedení eura na Slovensku. Až po tomto dátume môže začať reklamná kampaň v médiách, alebo tlač a distribúcia informačných materiálov pre domácnosti. Kampaň bude doznievať ešte aj začiatkom roku 2009, keď už

bude euro zavedené. Vtedy môže byť potrebné upozorňovať na hodnotu nových eurových peňazí alebo opakovať termíny na výmenu slovenských korún za eurá.³⁸

---

³⁸ Národná banka Slovenska: Komunikačná stratégia o zavedení eura v Slovenskej republike. Schválená vládou SR dňa 17.10.2007 (PDF, 588 KB, s. 3). Dostupné z WWW:
< <http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KS071017.PDF>>

3.4. Duálne zobrazovanie cien

Duálne zobrazovanie cien znamená vyjadrenie peňažných hodnôt v korunách aj v eure, alebo vykazovanie peňažných čiastok paralelne v oboch menách. Pre obchodníkov a poskytovateľov služieb bude duálne zobrazovanie cien znamenať dobrú prípravu na novú menu a súčasne občanom uľahčí prispôsobovanie sa novej situácii. Pre riadne zavedenie systému musia byť zákonom dané nasledujúce pravidlá:

Povinnosť duálne zobrazovať ceny a trvanie tejto povinnosti:

Duálne zobrazovanie cien sa povinne zavedie najneskôr 1 mesiac po určení konverzného kurzu. Táto povinnosť bude pretrvávajúť do 12 mesiacov po zavedení eura.³⁹ Duálne zobrazovanie sa bude vyžadovať všade tam, kde sa občanovi uvádza peňažná čiastka, cena alebo hodnota v domácej mene. Bude sa týkať všetkých konečných cien tovarov a služieb, hodnoty peňažných čiastok na účtoch, faktúr, bankových služieb, rozpočtovaných nákladov, spotrebiteľských úverov, rôznych platieb, výplat, sociálnych dávok, výpisov z účtov a pod. Rovnako sa bude týkať aj všetkých prípadov, kde je vystavený tovar, cenové ponuky, katalógy, reklamy. S duálnym zobrazovaním cien úzko súvisí duálne označovanie, ktoré predstavuje poskytovanie informácií občanovi. Pri duálnom zobrazovaní cien bude údaj v eure do 1.1.2009 len informatívny. Táto požiadavka vyplýva z nevyhnutnosti pripraviť občanov – spotrebiteľov na postupnú preorientáciu „myslenia v eurách“. Po zavedení eura bude zase označenie v slovenských korunách len informatívnym údajom. Dôvodom je rýchlejšia a efektívnejšia kontrola možného neopodstatneného zvyšovania cien. Povinné duálne zobrazovanie cien pre všetky prípady uplatňovania sa bude uskutočňovať v jednom termíne začiatku a ukončenia.

Spôsob duálneho zobrazovania cien:

Spôsob duálneho zobrazovania cien v jednotlivých prípadoch bude volený tak, aby sa z duálne uvádzaných údajov dalo jednoducho rozlíšiť, ktorý údaj je len informatívny a v ktorej mene sa očakáva platba. Cieľom je poskytnúť informácie prehľadne, aby nedochádzalo k zmäteniu spotrebiteľov a tak k dezinformácii o cene alebo platbe.

---

³⁹ Po ukončení povinného duálneho zobrazovania cien sa podnikateľom odporučí dobrovoľne pokračovať v tomto systéme ešte ďalších 6 mesiacov.

Osobitné pravidlá v duálnom zobrazovaní cien pre sektorovo a profesijne špecifické zvláštnosti:

Vzhľadom na rôznorodosť ekonomických aktivít a tiež vychádzajúc z praktických možností pre duálne zobrazovanie cien sa v niektorých prípadoch uplatnia osobitné pravidlá. Tieto prípady, pre ktoré sa budú uplatňovať špecifické pravidlá budú v zákone konkretizované vrátane určenia spôsobu pre duálne zobrazovanie cien.

Prepočet cien:

V zákone sa zabezpečí, aby pri prepočte jednotlivých cenových údajov podľa konverzného kurzu a následne pri zaokrúhľovaní na najbližší cent, bola podnikateľom daná možnosť na dobrovoľnej báze zaokrúhľovať údaje v prospech občana.

Monitoring cien:

Monitoring vývoja cien a kontrolná činnosť majú za cieľ zamedziť najmä v začiatkoch uplatňovaniu eura, aby sa z dôvodu zmeny meny zvyšovali ceny tovarov a služieb.

Duálny obeh:

Po zavedení eura 1.1.2009 zostane v krátkom období duálneho obehu možnosť platiť v obchodoch korunovými bankovkami a mincami. Obchodníci a poskytovatelia služieb budú povinní v tomto období prijímať platby v oboch menách, avšak slovenská koruna sa bude sťahovať a vydávanie bude už len v eurách.⁴⁰

3.5. Zavedenie eura do hotovostného obehu

K zavedeniu do hotovostného obehu dôjde presne 1.1.2009 podľa scenára veľký tresk. Znamená to, že ešte do 31.12.2008 sa budú používať len slovenské koruny a od nasledujúceho dňa budú banky, obchody, pošty, bankomaty vydávať len eurové bankovky. Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité sa na stanovený termín dôkladne pripraviť. Je preto potrebné zabezpečiť

---

⁴⁰ Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Materiál schválila vláda Slovenskej republiky 21.3.2007, vydala Národná banka Slovenska 2007. (PDF, 755 KB, s. 44). Dostupný z WWW: <http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/NP_AKT.PDF >

dostatočné množstvo eurových bankoviek a eurových mincí v požadovanej štruktúre pre obeh a aj pre zásoby Národnej banky Slovenska.

NBS si eurové bankovky zapožičia zo zásob eurozóny na celú potrebu predzásobenia a aj na rok 2009. Taktiež bude zaistená výroba slovenskou stranou, pokiaľ však nebude možné zabezpečiť výrobu dostatočného množstva eurových mincí, NBS odkúpi alebo si požičia potrebné množstvo od niektorej z centrálnych bánk eurozóny.

Pre bezproblémové zvládnutie procesu zavedenia eura do hotovostného obehu je kľúčovým predpokladom predzásobenie bánk alebo tzv. frontloading. Znamená to fyzickú distribúciu bankoviek a mincí z centrálnej banky do komerčných bánk. NBS umožní bankám predzásobenie pred 1.januárom. Komerčné banky musia odhadnúť svoje požiadavky na eurové bankovky a mince jednotlivých nominálnych hodnôt a zaslať ich NBS. Po rozhodnutí Rady EÚ o zrušení výnimky a stanovení konverzného kurzu tieto požiadavky budú zmluvne potvrdené. Na základe tejto Zmluvy si už od septembra 2008 komerčné banky môžu preberať eurové mince a od novembra už aj bankovky od NBS. Celý tento proces musí byť vykonaný striktnie podľa zmluvy o predzásobení, ktorú banky uzatvoria s NBS. Zmluva okrem všetkých podrobností stanoví aj to, že zásoby eurových peňazí, ktoré budú bankám v rámci predzásobenia distribuované, zostanú až do 1.januára 2009, v súčasnosti označovaného aj ako deň €, majetkom NBS. Banky sa musia zaručiť, že sa tieto peniaze nedostanú do obehu skôr.

V rámci zavedenia eura do hotovostného obehu bude prebiehať aj takzvané sekundárne predzásobenie, alebo sub-frontloading. Ide o predzásobenie obchodov a iných podnikov eurovým obeživom kvôli včasnému zabezpečeniu distribúcie hotovosti obyvateľstvu. Realizácia tohto kroku nadväzuje na úspešné predzásobenie bánk eurovými bankovkami a mincami. Aj sekundárne predzásobenie musí byť vykonané na zmluvnom základe.

Tiež sa tieto podniky musia zaviazat', že eurovú hotovosť nedajú do obehu pred dňom €. Aby podniky boli schopné vydávať eurovú hotovosť svojim zákazníkom už od 1.1.2009, musia mať dostatočné zásoby. To bude kľúčové pre hladkú a bezpečnú výmenu obeživa. Sekundárne predzásobenie bude prebiehať v novembri až decembri 2008.

Takzvané štartovacie balíčky, ktoré boli k dispozícii obyvateľstvu krajín, ktoré euro prijali v roku 2002, na Slovensku nebudú. Samotné predzásobenie obyvateľstva eurovými bankovkami totiž nie je plánované. Pretože pre Slovákov euro nie je úplne nová mena, ako to bolo v prípade prvých krajín, ktoré vstúpili do eurozóny, potreba takýchto balíčkov je menšia. Navyše množstvo domácností už nejakú eurovú hotovosť má. A v systéme veľkého tresku –

zavedenia eura bez prechodného obdobia, na štartovacie balíčky nie je dostatočný časový fond.⁴¹

Zaujímavé je predzásobenie bankomatov. Do 31.12.2008 musia byť schopné vydávať koruny, od 1.1.2009 zase eurá. Bankomaty budú do poslednej minúty roku 2008 vydávať iba slovenské koruny. NBS zároveň vyžaduje, aby dovtedy bankomaty vydávali najfrekvencovanejšie bankovky. Väčšina bankomatov bude obsahovať dve meny. Do polnoci budú vydávať iba koruny a od polnoci už len eurá. V posledných dňoch preto budú bankomaty vydávať iba 100 a 1000 Sk bankovky. V prvých dňoch nového roka budú zase vydávať 10- a 20-eurové bankovky. Päťeurové bankovky sa pravdepodobne ani používať nebudú. Pätnásť minút pred polnocou a po polnoci bude ale prevádzka bankomatov úplne prerušená. Malé obmedzenie ešte nastane od deviatej večer do druhej hodiny ráno, kedy bude prevádzka bankomatov obmedzená. Každopádne je tento prevod naplánovaný doslova na minúty.⁴²

Aby mohla byť zavedená nová mena, musí dôjsť k stiahnutiu slovenských korún z obehu. Duálny obeh oboch mien bude trvať len do 16. januára 2009. Počas tejto doby a po jej skončení bude možné vymieňať v bankách bankovky do konca roku 2009 a mince do konca júna 2009. V NBS bude možné vymieňať bankovky neobmedzene dlho a mince až do konca roku 2013. V priebehu roku 2009 musia banky vymeniť občanom bankovky a mince bezplatne, pokiaľ ich počet nepresiahne 50 kusov. Banky ale môžu stanoviť hranicu na bezplatnú výmenu aj vyššie. Minimálne počas duálneho obehu budú banky vymieňať svojim klientom, najmä podnikateľským subjektom korunové bankovky a mince, len ak budú spočítané a roztriedené, do hodnoty stanovenej NBS, maximálne ale len do výšky 15 000 EUR. Táto výmena bude môcť byť uskutočnená aj formou vkladu hotovosti na účet. Pri vkladoch alebo výberoch hotovosti na účet, ktoré nemajú charakter výmeny hotovosti, sa budú uplatňovať platné pravidlá pre tieto bankové operácie.

---

⁴¹ Národná banka Slovenska a Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Ibid, s. 24.

⁴² Mesačník Investor, článok Euro sa blíži. Bratislava: január 2008. č. 1, roč. 2008 [online. cit. 28.4.2008] Dostupný z WWW: <<http://www.einvestor.sk/január-2008>>

3.6. Zavedenie do bezhotovostného obehu

Na Slovensku funguje jediný medzibankový platobný systém, ktorým je takzvaný SIPS (Slovak Interbank Payment System). Jeho prevádzkovateľom sa stala NBS s tým, že je zároveň zúčtovacím agentom tohto systému.⁴³ Pomocou neho sa realizujú všetky bezhotovostné platby v slovenských korunách. Do systému je zapojených celkovo 28 bankových a finančných inštitúcií. Po zavedení eura budú v systéme SIPS spracovávané platby malých hodnôt, kde nie je potreba okamžitej finality. Finálne a neodvolateľné zúčtovanie výsledkov spracovania systému sa bude vykonávať prostredníctvom systému TARGET2 (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System, t.j. Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase). TARGET je systém zúčtovania platieb v eurách v reálnom čase. Nová generácia TARGET2 umožňuje priame napojenie sa centrálnych bánk a finančných inštitúcií aj pridružených systémov. Systém SIPS bude pridružený systému TARGET 2.

Čo sa konkrétne bude týkať občanov je konverzia klientskych účtov a úverových produktov vedených v korunách. Táto konverzia prebehne presne podľa fixne stanoveného kurzu. Banky uskutočnia skonvertovanie automaticky 1.1.2009, bez akýchkoľvek poplatkov s tým spojených pre klientov. Zavedenie eura nemôže byť dôvodom pre zmenu úverových podmienok alebo revíziu kontraktov.

Taktiež nemôže mať zavedenie eura vplyv na platnosť už existujúcich zmlúv. Platnú zmluvu nebude možné z dôvodu prechodu na spoločnú menu v žiadnom prípade vypovedať.

Pre prípady transakcií a zmlúv viazaných na cenové zdroje je potrebné vykonať transformáciu korunových cenových zdrojov na eurové. Budú platiť pravidlá o:

- zániku referenčnej úrokovej sadzby BRIBOR (Bratislava Interbank Offered Rates) a jej nahradení sadzbou EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate),
- zániku referenčnej úrokovej sadzby SKONIA (Slovak OverNight Index Average) a jej nahradení sadzbou EONIA (Euro OverNight Index Average),
- zániku základnej limitnej úrokovej sadzby NBS a jej nahradení MBO (Main Refinancing Operation – Hlavná refinančná sadzba Európskej centrálnej banky) sadzbou NBS.

---

⁴³ Národná banka Slovenska: SIPS Medzibankový platobný systém v Slovenskej republike. Bratislava, máj 2004. [online. cit. 28.4.2008]. Dostupný z WWW: <<http://www.nbs.sk/BANKY/MPS/PUBLIK.PDF>> . (PDF, s. 3)

Zavedenie eura do bezhotovostného styku znamená zmeny platobných kariet, konverziu menovitých hodnôt cenných papierov a základných imaní, precenenia cenných papierov a duálnych výpisov a elektronického bankovníctva. Pre všetky operácie samozrejme platí zásada, že konverzia na eurá prebehne podľa presne a fixne stanoveného konverzného kurzu a bez akýchkoľvek poplatkov. Všetci občania a spotrebitelia by mali byť o všetkom včas a dôkladne informovaní. Úspech informačnej kampane potvrdia až výsledky štatistického prieskumu po zavedení eura. Taktiež po zavedení budeme schopní analyzovať dopady zavedenia eura, v nasledujúcej kapitole však predstavím dopady očakávané.

4. Dopady zavedenia eura na Slovensku

Dopady zavedenia a prijatia novej meny bude možné objektívne analyzovať po skutočnom zavedení. Pred ním si dovoľím zhodnotiť už existujúce dopady, ktoré nastali v krajinách, ktoré už euro prijali. Následne zhodnotím pozitívne a negatívne dopady, ktoré sa očakávajú na Slovensku po prijatí.

4.1. Existujúce skúsenosti so zavedením eura

Po rozpade Bretton-Woodskeho systému v roku 1971 boli menové kurzy stabilné voči doláru, ale vzájomne mohli fluktuovať vo veľkom rozsahu. Preto sa členské zeme dohodli aj na obmedzení vzájomnej fluktuácie kurzov na +/- 2,25 %, a tak vznikol „had v tuneli“. Tento systém sa stal základom pre vznik Európskeho menového systému (EMS) v roku 1979. V roku 1993 bolo fluktuačné pásmo rozšírené na +/- 15 % z dôvodu neschopnosti niektorých zemí udržať kurz v užšom pásme. Na základe Delorsovej správy z roku 1989 boli zahájené jednania týkajúce sa zmluvy o Európskej únii a navrhnuté vytvorenie hospodárskej a menovej únie. Všetky štáty, ktoré Európsku zmluvu podpísali, sa zaviazali do HMU vstúpiť. Dnes patrí EU so svojimi 460 miliónmi obyvateľov k najväčším ekonomikám na svete. V samotnej eurozóne žije 312 miliónov ľudí.

Po svojom vzniku euro získalo významné postavenie na svetových trhoch. Na menových trhoch je podiel hodnoty transakcií uskutočnených v eure od jeho zavedenia tiež relatívne stabilný. Jeho používanie sa zvýšilo v používaní v medzinárodnom obchode, samozrejme, najmä medzi členmi EU. Rastie i podiel eura v svetových devízových rezervách.⁴⁴ Znižuje sa ale potreba devízových rezerv členských zemí, čo vedie k úsporám na mikroekonomickej aj makroekonomickej úrovni. Toto zníženie rezerv je spôsobené tým, že zavedením eura zanikla činnosť spojená s devízovými intervenciami členských krajín eurozóny. Spolu s tým zanikol aj devízový trh s danými menami a používanie devízových rezerv na krytie prípadných deficitov platobných bilancií.⁴⁵

K najvýznamnejším dopadom zavedenia spoločnej európskej meny patrí zmiernenie inflačných procesov členských zemí EU, dosiahnutie vysokej miery stability menových

---

⁴⁴ Svitáľková P.: Dopady zavedení eura. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2006, s. 12

⁴⁵ Cihelková E.; Jakš J. a kol.: Evropská integrace – Evropská unie. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0854-0. s. 185

kurzov a zlepšenie stavu verejných financií. Na druhej strane nie je možné tvrdiť, že zavedenie spoločnej meny predstavuje len výhody, pretože napríklad čo sa nárastu cien týka, toto bolo zaznamenané vo viacerých krajinách. V prípade Talianska, Nemecka a Grécka bolo zavedenie eura v hotovostnej podobe spojené so značným zvýšením cien, predovšetkým potravín a niektorých služieb. Prieskum, ktorý prebiehal od novembra 2001 do novembra 2002, zahŕňal 10 položiek, u ktorých došlo v priemere k zvýšeniu o 30 %. Problém spočíval v tom, že potraviny sú typickým produktom každodennej nevyhnutnej spotreby. Preto je u týchto položiek citlivosť spotrebiteľov na zvýšenie ich ceny omnoho vyššia než u položiek, ktoré vstupujú do výdavkov menej často. Aj keď zavedenie eura štatisticky nevedlo k celkovému zvýšeniu inflácie, vzbudil rast cien potravín u občanov týchto zemí silný pocit, že nahradenie národných mien spoločnou euro menou bolo spojené so zhoršením kúpnej sily a situácie spotrebiteľov.⁴⁶

Neodvolateľná fixácia menových kurzov členských zemí eurozóny zase spôsobuje úspory transakčných nákladov, vyplývajúcich z konverzie jednej meny do druhej, odstránenie kurzového rizika. To prispieva k stabilizácii ekonomickej a menovej sféry na makroekonomickej aj mikroekonomickej úrovni.

Fixáciou menových kurzov totiž zanikla možnosť zvyšovať konkurencieschopnosť výrobkov a služieb jednej zeme oproti inej členskej zemi znížením menových kurzov. Tým sa odstránila možná diskriminácia v rámci eurozóny ale aj zosilnela konkurencia medzi členskými štátmi ale bez pomoci menových nástrojov.

Zavedenie eura pre celú eurozónu znamená odstránenie rôznej výšky dovozných a vývozných cien spôsobených rôzne sa vyvíjajúcimi menovými kurzami. Nastolenie jednotných cien tak predstavuje významný stabilizačný faktor. Taktiež sa zvýšila transparentnosť cien a dochádza k znižovaniu cenových rozdielov medzi jednotlivými členskými zemami.⁴⁷

---

⁴⁶ Lacina, L. a kol.: Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii. C.H.Beck, Praha 2007. ISBN - 978-80-7179-560-5. s.83

⁴⁷ Cihelková E.; Jakš J. a kol.: Evropská integrace – Evropská unie. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0854-0. s. 185

4.2. Prínosy versus náklady spojené so zavedením eura

Túto podkapitolu rozdelím na štyri časti o tom, aký vplyv bude mať zavedenie na obyvateľstvo, na podniky, štátnu správu a na zahraničný obchod.

4.2.1. Dopady na obyvateľstvo

Hlavným prínosom zavedenia eura pre obyvateľov bude zrýchlenie hospodárskeho rastu vplyvom rastu zahraničného obchodu, ktoré sa následne prejaví rastom životnej úrovne, zamestnanosti, miezd, spotreby a úspor. Po zavedení eura sa odhaduje rast zahraničného obchodu, ktorý následne vzhľadom na vysokú mieru otvorenosti slovenskej ekonomiky prispeje k rastu HDP.

Zvýšenie dynamiky rastu ekonomiky sa u obyvateľstva prejaví viacerými spôsobmi. Jedným z hlavných predpokladaných efektov je rast zamestnanosti a rast miezd. S prílevom zahraničného kapitálu a know-how, ako aj so štandardizáciou ekonomického prostredia v SR, sa predpokladá postupné približovanie tvorby miezd k stavu v rozvinutých ekonomikách. Za predpokladu, že dodatočný prírastok HDP bude dôsledkom rastu produktivity práce, je možné predpokladať, že po zavedení eura budú reálne mzdy rásť rýchlejšie a euro bude mať tak pozitívny vplyv na pracujúcich obyvateľov.

Vplyv na príjmy nezamestnaných a sociálne slabé skupiny obyvateľstva bude vzhľadom na súčasný spôsob určovania výšky sociálnych dávok a podpôr viac-menej neutrálny. V prípade, že by sa prijal model ich valorizácie na základe vývoja nominálnych miezd a inflácie, možno tu vzhľadom na dodatočný rast nominálnych miezd a nízke inflačné prostredie eurozóny očakávať tiež pozitívny vplyv. Pozitívny vplyv by malo členstvo v eurozóne mať aj na rast dôchodkov.

Najväčšou obavou obyvateľstva je, že nastane výrazný rast inflácie. V krajinách eurozóny sa euro stalo synonymom zdražovania napriek tomu, že skutočná inflácia bola oveľa nižšia ako obyvateľstvom vnímaná inflácia. Samotná menová konverzia má však minimálny vplyv na rast cien a z dôvodu menovej konverzie nedôjde k poklesu reálnych miezd ani dôchodkov obyvateľstva.

Existuje taktiež obava, že hneď po zavedení eura sa vyrovná cenová hladina s krajinami eurozóny. Cenová konvergencia bude prebiehať postupne s reálnou konvergenciou, a bude preto rozložená do dlhého obdobia. Jej rýchlosť bude závisieť od reálneho rastu ekonomickej výkonnosti Slovenska. Okamžitej cenovej konvergencii budú brániť existujúce národné

bariéry a obmedzenia. Ani v samotnej eurozóne nenastala po zavedení eura predpokladaná cenová konvergencia a zostali zachované regionálne rozdiely v cenových hladinách.⁴⁸

Čo sa týka inflačného diferenciálu, ten bude u pracujúcich obyvateľov plne tlmený vyšším rastom reálnych, a teda aj nominálnych miezd. U dôchodcov a sociálne odkázaných obyvateľov bude inflačný diferenciál kompenzovaný automatickou valorizáciou dôchodkov a sociálnych dávok. Vzniká však malý negatívny vplyv pre časové oneskorenie valorizácie. Aj napriek vyššej predpokladanej inflácii by nemala mať negatívny dosah na sociálno-ekonomickú situáciu obyvateľstva.

Negatívny následok na podnikateľský sektor môže mať prepád výdavkov na nákup spotrebných tovarov a služieb. Ten by mohol nastať kvôli zvýšenej opatrnosti obyvateľov pri nákupe z dôvodu nového oceňovania a pocitu zvýšenej cenovej hladiny. Tento efekt by mal mať krátkodobý charakter a bude veľmi závisieť na dostatočnej informovanosti spotrebiteľov, na duálnom zobrazovaní cien, na úspešnosti informačnej kampane.⁴⁹

Jednou z ďalších výhod konkrétne pre obyvateľov je zmiznutie rizika znehodnocovania úspor, ktoré ľudia vedú v cudzích menách. Keďže skutočná výška týchto úspor závisí od výmenného kurzu, po zavedení eura zanikne riziko výmenného kurzu v eurových účtoch a pri zvyšných účtoch v cudzej mene bude toto riziko závisieť už len od kurzu eura oproti danej cudzej mene. Pozitívnym dosahom na obyvateľov bude aj odstránenie transakčných nákladov pri výmene valút a devíz.

4.2.1.1. Výskum verejnej mienky

Na vplyv zavedenia eura na obyvateľstvo je možné nahliadať aj zo strany samotného obyvateľstva, ako vníma prechod na novú spoločnú európsku menu.

Prieskum verejnej mienky Eurobarometer sa v členských krajinách EU organizuje od roku 1973. Dvakrát ročne sa realizuje tzv. Štandardný Eurobarometer, ktorý sa týka širokého spektra otázok súvisiacich s európskou integráciou. Okrem neho sa realizujú aj špeciálne

---

⁴⁸ Árendáš M., Šuster M.: Celkové zhodnotenie hospodárskych vplyvov zavedenia eura, mesačník FINANCIE, 30.6.2007, s.10

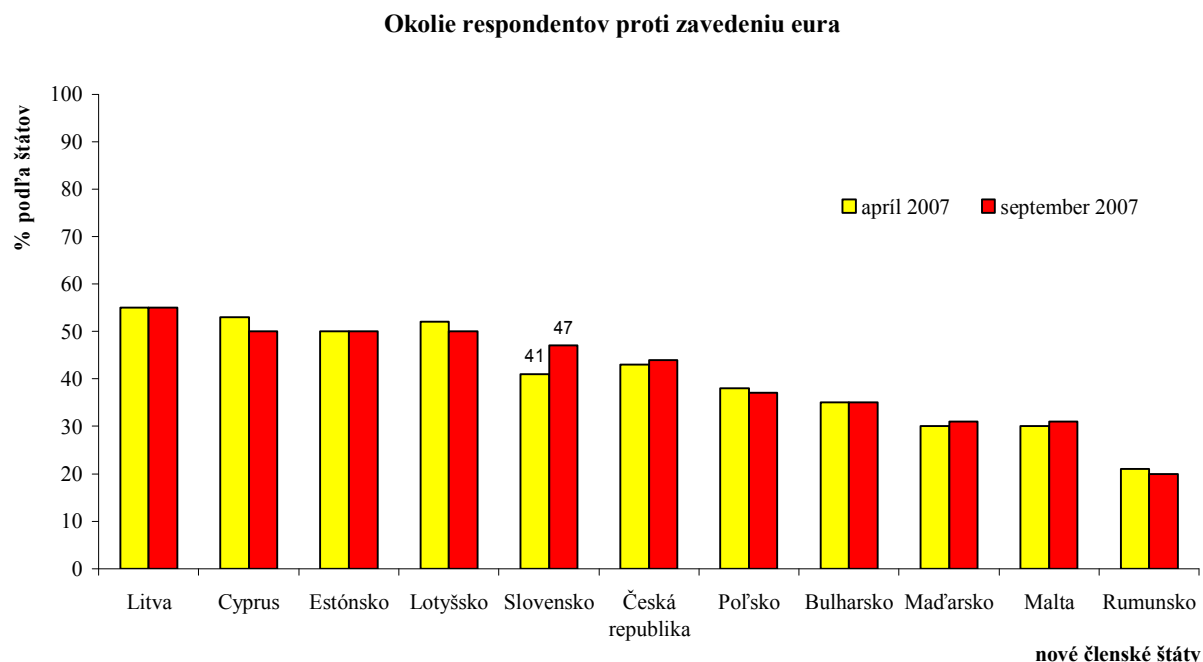
⁴⁹ Informačná kampaň bude stať podľa Igora Baráta - splnomocnenca vlády pre zavedenie eura - 180 miliónov korún. 60 % hradí rozpočet ministerstva financií, 40 % hradí NBS. Úspech informačnej kampane potvrdia až výsledky štatistického prieskumu krátko po zavedení eura. Štatistický úrad uskutoční prieskum o tom, či sa k opýtaným v roku 2008 dostali informácie o eure. Ak na otázku kladne odpovie viac ako 85 % respondentov, kampaň bude považovaná za úspešnú. (27.11.2007, STV, Správy a komentáre, 21:30)

Eurobarometre, venujúce sa špecifickým témam a tzv. flešové Eurobarometre, ktoré sa venujú vysoko aktuálnym témam európskeho integračného procesu.

V novembri 2007 EK publikovala Analytickú správu: Zavedenie eura v nových členských štátoch (Analytical Report: Introduction of the Euro in the New Member States). Táto publikácia sa týka najmä prieskumu verejnej mienky nových členských štátov, ktorými sa myslí 10 štátov, ktoré pristúpili k EU v roku 2004 a Bulharsko a Rumunsko, ktoré pristúpili v roku 2007. V prieskume, ktorý sa týkal podpory zavedenia jednotnej meny, respondenti mali zhodnotiť, ako ľudia, ktorých poznajú, vnímajú prechod na euro. Takýto postup bol zvolený z toho dôvodu, že sociálne okolie jednotlivca má signifikantný efekt na jeho názory.

Celkovo väčšina opýtaných uviedla pozitívny prístup v ich okolí, čo sa týka prijatia eura v danej krajine. Konkrétnejšie ale, väčšina obyvateľov v skoro polovičke nových členských štátov je proti myšlienke zavedenia eura v ich krajine. Respondenti na Cypre a v Baltských krajinách a tiež v Českej republike a na Slovensku sú viac proti prijatiu jednotnej meny. Len päť krajín uviedlo, že podporujú prijatie eura. Bolo to v Bulharsku, Poľsku, Maďarsku, na Malte a najmä v Rumunsku. Od apríla 2007 do septembra 2007 negatívny postoj proti euru klesol na Cypre, Malte, v Lotyšsku, Poľsku a Rumunsku, naopak pokles podpory prijatia eura resp. zvýšenie negatívneho postoja nastalo na Slovensku (podstatne, a to o 6 percentných bodov). Toto môžeme pripísať približujúcemu sa termínu prijatia, s ktorým klesá podpora prijatia. Pomery v Litve, Estónsku a Bulharsku sa za toto obdobie nezmenili.

Graf č.1: Výskum verejnej mienky v nových členských štátoch – proti zavedeniu eura

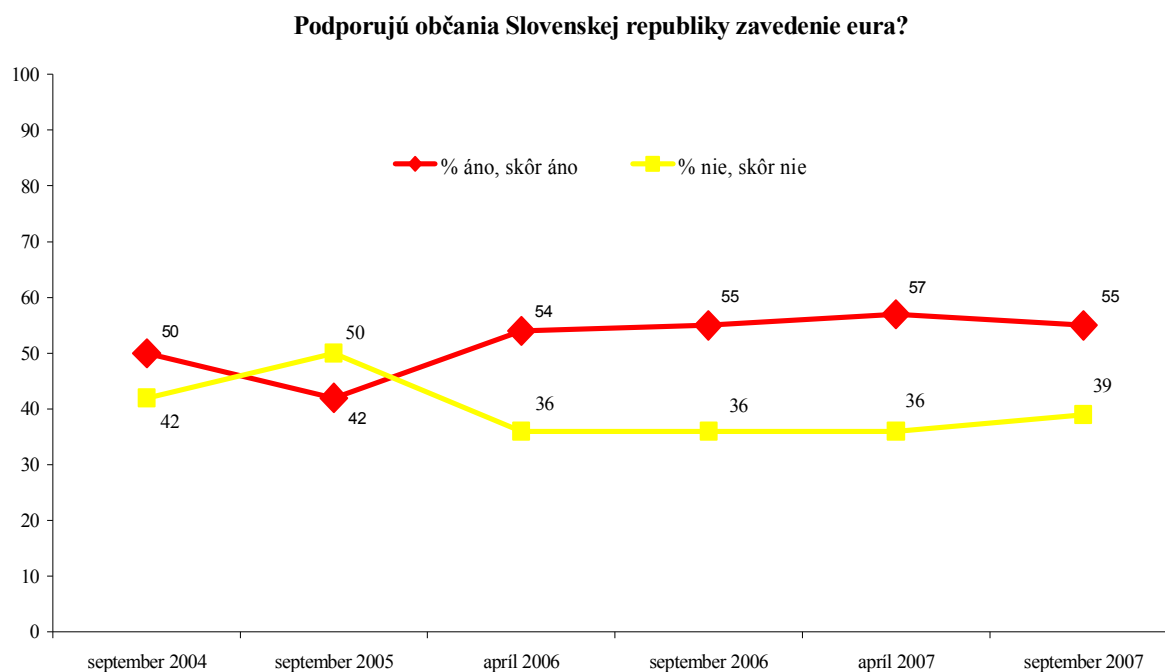
Zdroj: European Commission: Flash Eurobarometer 214: Introduction of the Euro in the New Member States. Analytical Report, november 2007. [online, cit. 8.5.2008] Dostupné z WWW: < http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_214_en.pdf >. (PDF, s.35)

Položená otázka v prieskume znela: Je väčšina ľudí, ktorých osobne poznáte, viac pre alebo proti myšlienke zavedenia eura vo Vašej krajine?

Graf zobrazuje proporciu respondentov tvrdiacich, že ľudia, ktorých poznajú, sú proti myšlienke zavedenia eura v ich krajine, percentuálne podľa každého konkrétneho štátu.

Konkrétny výskum verejnej mienky na Slovensku o tom, či občania podporujú zavedenie eura, organizuje tiež Eurobarometer. Nasledujúci graf ukazuje, ako sa v priebehu obdobia od roku 2004 do 2007 menili postoje slovenských občanov. Spočiatku, okrem roku 2005, nadpolovičná väčšina euro podporujúcich Slovákov rástla. Na konci roku 2007 sa však počet nespokojných občanov zvýšil o 3 % a počet spokojných, tých, ktorí zavedenie eura podporujú, klesol. Obecne, s blížiacim sa termínom prijatia novej meny sa počet nespokojných zvyšuje.

Graf č.2: Výskum verejnej mienky na Slovensku – podpora zavedenia eura v SR

Zdroj: European Commission: Flash Eurobarometer 214: Introduction of the Euro in the New Member States. Analytical Report, november 2007. [online, cit. 8.5.2008] Dostupné z WWW: < http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_214_en.pdf >. (PDF, s.19)

Takisto Ústav pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom úrade SR realizoval začiatkom februára a marca roku 2008 reprezentatívne prieskumy verejnej mienky, ktoré sa venovali názorom slovenskej verejnosti na plánované zavedenie eura v Slovenskej republike začiatkom roka 2009.

Oslovení občania mali odpovedať na otázku: „Čo pre vás osobne bude znamenať zavedenie spoločnej meny euro na Slovensku?“ Odpoveď, ktorá deklaruje, že zavedenie eura bude prínosom, resp. viac prínosom než nevýhodou klesla oproti novembru 2007 o dva percentuálne body na 24 %. Naopak opačný názor, že zavedenie eura bude nevýhodou, resp. viac nevýhodou než prínosom zaznamenal nárast. Takto odpovedalo až 56 % opýtaných, pričom v novembri 2007 takto odpovedalo len 40 %, takže ide o pomerne značný posun

o 16 % nahor. 14 % respondentov odpovedalo, že sa nič podstatné nezmení a 6 % oslovených na otázku nevedelo odpovedať.⁵⁰

Názor, že zavedenie eura bude prínosom, resp. viac prínosom než nevýhodou sa vyskytoval najmä u respondentov do 40 rokov, u vysokoškolsky vzdelaných, ako aj u socio-profesnej skupiny podnikateľov a živnostníkov, obyvateľov Bratislavského a Košického kraja a rezidentov miest nad 100 00 obyvateľov.

Opačný názor, že zavedenie eura na Slovensku bude mať negatívny dopad, teda že bude nevýhodou alebo viac nevýhodou než prínosom, bol najčastejšie zastúpený u opýtaných vo veku 50 a viac rokov, u dôchodcov, ako aj u respondentov s učňovským vzdelaním.

Odpoveď nič podstatné sa pre mňa po zavedení eura nezmení zvolili najmä respondenti so základným vzdelaním a nezamestnaní. Tí sa taktiež na túto otázku nevedeli vyjadriť.

Pri tejto otázke sa ako štatisticky významné faktory ukázali vek a vzdelanie. Môžeme skonštatovať, že so stúpajúcim vekom klesá frekvencia odpovede, že zavedenie eura bude prínosom. Z pohľadu dosiahnutého vzdelania je zrejmé, že so zvyšujúcim sa vzdelaním sa zvyšuje podiel optimistických respondentov a podiel odpovede, že zavedenie bude výhodou.

4.2.2. Dopady na podniky

Hneď po zavedení eura vzniknú efekty, ktoré budú mať krátkodobý vplyv na podniky. Ide najmä o odstránenie transakčných nákladov, odstránenie volatility výmenného kurzu v rámci eurozóny, zvýšenie cenovej transparentnosti v eurozóne a jednorazové náklady na zavedenie eura.

Najvýznamnejším krátkodobým prínosom pre podnikateľské subjekty bude práve odstránenie transakčných nákladov v zahraničnom obchode a pri investíciách v rámci eurozóny. V rámci úspor treba rovnako zohľadniť aj to, že podnikatelia podnikajúci v eurozóne nebudú musieť viesť v bankách účty v cudzej mene a tiež sa zjednoduší aj účtovníctvo pre podnikateľské subjekty. Tento efekt bude pre podnikateľský sektor o to významnejší, čím viac nových členských krajín EU sa stane aj členmi eurozóny.

Zavedenie eura pravdepodobne prispeje k zvýšeniu kredibility a ratingu zeme. Podľa ratingovej agentúry Standard & Poor's Rating Services vstup Slovenska do eurozóny podporí

---

⁵⁰ Euromena, Štatistický úrad SR: Euro vítajú najmä mladí a obyvatelia miest. Bratislava, 30.4.2008. [online. cit. 8.5.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euromena.sk/aktuality-euro-vitaju-najma-mladi-a-obyvatelia-miest-/10043c>>

zvýšenie úverovej bonity krajiny. Tá podľa svojej najnovšej správy revidovala výhľad ratingov Slovenska zo stabilného na pozitívny.⁵¹

Navyše centrály zahraničných firiem, ktoré sú aktívne v zemiach Vyšehradskej skupiny, budú inklinovať ku Slovensku kvôli euru a predpokladanému jednoduchšiemu účtovníctvu. V rámci Vyšehradskej štvorky tak môže Slovensko získať konkurenčnú výhodu a vytvoriť viac pracovných miest. Takisto slovenskí exportéri nebudú musieť kalkulovať s kurzovým rizikom.⁵²

Úspora z transakčných nákladov by mala vzrastať v súvislosti s dodatočným rastom zahraničného obchodu. Spolu s úsporou z odstránenia volatility výmenného kurzu možno úsporu z transakčných nákladov a rast zahraničného obchodu považovať za pozitívne dopady na podnikateľský súbor.

Citlivá je otázka jednorazových nákladov, ktoré vzniknú zavedením spoločnej meny pre podnikateľské subjekty na Slovensku. Prijala sa zásada, že náklady spojené s prechodom na euro sa nebudú hradiť z verejných zdrojov. Každý podnikateľský subjekt, tak isto ako aj každý subjekt verejného sektora, si bude musieť tieto náklady pokryť sám. Preto by sa v ich vlastnom záujme mal uplatňovať princíp minimalizácie nákladov, t.j., aby náklady spojené so zavedením eura boli čo najnižšie.

Strednodobé a dlhodobé dopady sa prejavia v raste zahraničného obchodu s krajinami eurozóny, rastom prílevu zahraničných investícií a následným zrýchlením rastu HDP. Vplyvu na zahraničný obchod sa venuje ďalšia z podkapitol.

Rast HDP by sa mal v dlhodobom horizonte prejavovať vo forme prehĺbenia integrácie jednotného trhu a vo forme investičnej aktivity v rámci eurozóny. Pre tranzitívne ekonomiky, akou je i Slovensko, by zvýšený rast HDP spôsobený jednotnou menou mal v dlhodobom horizonte pomôcť v urýchlení procesu dobiehania krajín eurozóny. Odstránenie obchodných bariér v rámci jednotného trhu a odstránenie transakčných nákladov, volatility výmenného kurzu a zvýšenie cenovej transparentnosti vďaka jednotnej mene, by malo v dlhodobom horizonte prispieť k zvýšeniu konkurencie v oblasti tovarov a služieb.

Zavedenie eura tiež zvýši efektívnosť a konkurenciu na finančných trhoch, čím sa odstránia rizikové prirážky tvorené rizikom krajiny. To by sa malo prejavovať v poklese

---

⁵¹ Euromena, Eurostat, S&P. [online. cit. 16.4.2008]. Dostupné z WWW: < <http://www.euromena.sk/aktuality-slovensko-splnilo-inflacne-kriterium--o-eure-sa-rozhodne-v-maji/9979c>>

⁵² Jan Žižka: Společné euro: Slováci uvnitř, Češi venku. Praha. Denník E15. 30.4.2008, s.6.

reálnych úrokových sadziieb z podnikových úverov. Rast zahraničného obchodu povedie k zvýšeniu prílevu priamych zahraničných investícií najmä do exportujúcich odvetví.

Negatívnym javom, ktorý sa môže prejavíť v dlhodobom horizonte v podnikateľskom sektore, je strata nezávislosti menovej politiky. Takisto je negatívnym javom nemožnosť pružne reagovať na prípadné ekonomické šoky zo strany centrálnej banky.

V súčasnosti sú slovenskí podnikatelia vystavení kurzovému riziku, ktoré vyplýva zo slovenského kurzového systému. V podmienkach plávajúceho kurzu koruny totiž na výmenný kurz pôsobia významným spôsobom najmä trhové faktory, z čoho vyplýva volatilita koruny. Podnikateľské subjekty tak po zavedení eura už nebudú vystavené kurzovému riziku oproti euru, čo umožní spoľahlivejšie dlhodobé prognózovanie ich rozvoja. To by sa malo prejavíť na zrýchlení hospodárskeho rastu, z čoho budú profitovať prostredníctvom rastu zamestnanosti a príjmov tiež občania. Prijatie eura tak bude pre všetky subjekty znamenať zníženie nákladov na konverziu meny.

Celkovo možno povedať, že najviac výhod zo zavedenia eura bude mať práve podnikateľský sektor. Hlavnými prvkami, ktoré prispievajú k jeho rastu, bude najmä odstránenie transakčných nákladov a z toho plynúcej neistoty pre podniky pri plánovaní budúcich nákladov a výnosov. V dlhodobom horizonte sa prejaví zavedenie eura v zrýchlení ekonomického rastu. Napriek jednorazovým nákladom pozitívne dôsledky ale prevážia nad negatívami.

4.2.3. Dopady na štátnu správu

Zavedenie eura bude mať vplyv nielen na spotrebiteľov a podnikateľov, ale ja na verejnú správu a štátny rozpočet. V rámci realizácie organizačno-technických opatrení vo verejnej správe vznikajú výdavky rôzneho druhu, ktoré súvisia s prechodom na novú menu a celým zabezpečením.

Dôležitou oblasťou verejnej správy, ktorej sa dotkne zavedenie eura, je oblasť čerpania zdrojov z Európskej únie. Prostriedky, ktoré sú čerpané z týchto zdrojov, prevádza Európska komisia na osobitný mimorozpočtový účet ministerstva financií SR v Štátnej pokladnici. Tieto platby z EU prichádzajú v eurách, konečnému prijímateľovi na Slovensku sú však vyplácané v slovenských korunách. Vzniknuté kurzové rozdiely spôsobené konverziou medzi menami a z dôvodu existencie výmenných kurzov sú priebežne vyrovnávané pre každý príslušný štrukturálny fond na takzvané vyrovnávacie účty. Po zavedení eura budú platby z EU a následne platby medzi platobným orgánom a príjemcom platby prebiehať len v eurách,

a tým bude odstránená kurzová strata prípadne zisk, ktorá sa v súčasnosti pokrýva z vyrovnávacích účtov, na ktoré plynú finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.⁵³

4.2.4. Dopady na zahraničný obchod

Fakt, že Slovensko je tradičným príkladom malej otvorenej ekonomiky, ktorá je plnohodnotne integrovaná do medzinárodných obchodných a finančných tokov, spôsobuje, že zavedenie eura bude mať nemalý vplyv aj na zahraničný obchod. Zahraničný obchod sa totiž stal jedným z nosných pilierov ekonomického rastu Slovenska, ktoré takýmto spôsobom využíva svoj potenciál. Exportná výkonnosť SR zaznamenala za posledné roky významný rast.

Pri analýze vplyvu zavedenia eura na zahraničný obchod je potrebné si uvedomiť, že do krajín eurozóny smeruje 52 %⁵⁴ slovenského vývozu. Obchodná bilancia Slovenska z teritoriálneho hľadiska a krajinami EU dosahuje kladné čísla. Skutočnosť, že vývoz do krajín EU každoročne rastie, dáva predpoklad na znižovanie deficitu obchodnej bilancie.

Vplyv zavedenia eura na zahraničný obchod Slovenska môžeme odvodiť aj od skúseností krajín, ktoré už euro prijali. Hoci sa euro používalo najprv v bezhotovostnom styku, výraznejší rast zahraničného obchodu medzi členmi eurozóny nastal po zavedení eura do hotovostnej podoby. Počas prechodného obdobia totiž firmy účtovali prevažne v národných menách. Väčšina podnikov tak prešla na zúčtovanie v eure až v roku 2002.

Zavedenie eura neovplyvní veľkosť trhu. Napriek tomu však bude mať vplyv na alokáciu výrobných faktorov – najmä kapitálu. Spoločná mena povedie k poklesu reálnych úrokových sadzieb a k už spomínanému odstráneniu kurzového rizika oproti euru a zníženiu volatility výmenného kurzu oproti ostatným menám. Na jednej strane sa vďaka zníženiu nákladov na získanie kapitálu zvýšia investície, čo prispeje k akumulácii fyzického kapitálu a rastu počtu nových pracovných miest. Na druhej strane sa vďaka zníženiu kurzových rizík zvýši produkcia, pretože aj pre menšie firmy bude výhodné vyvážať aspoň časť svojich výrobkov. V oboch prípadoch bude výsledkom pozitívny vplyv na ekonomiku krajiny.

Keďže údaje o vzájomnom obchode medzi členmi eurozóny potvrdzujú, že euro prispelo k prehĺbeniu bilaterálneho obchodu medzi krajinami eurozóny, potvrdil sa tak jeden

---

⁵³ Árendáš M., Šuster M.: Celkové zhodnotenie hospodárskych vplyvov zavedenia eura, mesačník FINANCIE, 30.6.2007, s.12

⁵⁴ Štatistický úrad Slovenskej republiky: Dovoz a vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín v roku 2007. [online. cit. 6.5.2008]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1941>>

z aspektov spoločnej európskej meny. Zavedenie eura má podľa očakávaní priniesť výhody vo forme vytvárania obchodu a s tým spojené príjmové efekty. Stabilita výmenného kurzu eliminuje rizikové prémie a prinesie tiež nižšie transakčné náklady a väčšiu disciplínu makroekonomických politík. Na druhej strane ale stoja náklady a riziká. Jedno z najväznejších je strata samostatnej menovej politiky ako dôležitého nástroja stabilizácie ekonomiky. Z dôvodu zániku transakčných nákladov sa predpokladá najmä pozitívny vplyv na vývoz, ktorý by sa mal v dlhodobejšom horizonte prejavovať v zlepšovaní bilancie zahraničného obchodu. Naopak, negatívny vplyv na vývoj obchodnej bilancie by mohla mať prípadná, v súčasnosti zvažovaná výstavba nových elektrární, ktorá by sa prostredníctvom vyššieho dovozu prejavila v dočasnom zhoršení salda zahraničného obchodu.

Eliminácia kurzového rizika, s ktorou je spojený nižší stupeň neistoty kurzového vývoja, by mala priniesť stimuláciu zahraničného obchodu, investícií, ako aj ekonomického rastu a tým aj zvýšenie celkového blahobytu. Zostane tu ale riziko oproti iným menám, hlavne českej korune a americkému doláru. Za minulý rok tvoril podiel Českej republiky na slovenskom vývoze takmer 12,5 % a na dovoze 11,5 %. Nie však všetky tieto transakcie sú vystavené riziku k euru. Obchod v eurách tvorí približne 52 % slovenského exportu a 36,4 % importu.⁵⁵

Časť zahraničného obchodu a platieb sa realizuje aj v amerických dolároch alebo iných menách. Ale vzhľadom na prepojenosť slovenskej ekonomiky so západnou Európou kurzové riziko bude podstatne nižšie a pozitívny vplyv by mal mať aj dosah na cenovú stabilitu a stabilitu podmienok a investovania.

Zahraničný obchod vytvára hlavný kanál, prostredníctvom ktorého sa priame pozitívne vplyvy spoločnej meny prenášajú na celkovú výkonnosť ekonomiky. Vplyv prijatia spoločnej meny na ekonomický rast je kombináciou efektu menovej únie na zahraničný obchod a efektu zvýšenia obchodu na HDP. Vzhľadom na očakávaný príspevok zavedenia eura na zvýšenie zahraničného obchodu by malo na Slovensku podľa analýz Národnej banky Slovenska dôjsť k zvýšeniu úrovne HDP o 7 až 20 % v nasledujúcich 20 rokoch. Teda každoročne by mena zvýšila výkonnosť domácej ekonomiky o približne 0,7 % +/- 0,3 %.⁵⁶

---

⁵⁵ Ibid

⁵⁶ Radko Kuruc: Vplyv zavedenia eura na zahraničný obchod.. Investor, marec 2008, s.30. č. 3, roč. 2008

Dôležitým faktorom je aj to, že veľa slovenských podnikov už euro vo svojej činnosti používa. Obrat zahraničného obchodu v eurách prevyšuje HDP Slovenska. Na rozdiel od súčasných krajín eurozóny nebude euro pre slovenské podniky nová neznáma mena.

Na záver môžeme povedať, že slovenský trh je malý s veľkými hráčmi, ktorí na Slovensku spustili svoju exportne orientovanú výrobu. Tí väčšinu svojej produkcie vyvážajú a ich primárny cieľ pri vstupe na slovenský trh nebola produkcia na domácom trhu ale to sa s kurzovým rizikom stretáva.

Záver

Vstupom Slovenska do Európskej únie a teda podpisom Maastrichtskej zmluvy sa táto krajina zaviazala prijať euro ako spoločnú európsku menu a nahradiť tak národnú menu – slovenskú korunu. Tento dopad na menovú oblasť ekonomiky znamenal začiatok snažení o splnenie konvergenčných kritérií. Zmizla otázka či prijať na Slovensku euro a objavila sa otázka kedy prijať spoločnú menu. Veľmi optimisticky sa k tomu postavila väčšina Slovákov a tiež vláda Slovenskej republiky, ktorá sa rozhodla prijať euro hneď, ako to bude možné. Okamžite začal proces prechodu na novú menu, to znamená, že sa SR zaradila do mechanizmu výmenných kurzov ERM II a začala prijímať opatrenia, ktoré mali viesť k hladkému prechodu na spoločnú menu.

V súčasnej dobe môžeme povedať, že sa vláde darí dodržiavať harmonogram zavedenia eura, ktorý prijala. Znamená to, že dnes už s najväčšou pravdepodobnosťou SR euro prijme 1.1.2009. Ostáva dodržať organizačné zabezpečenie a všetky technické záležitosti dotiahnuť do konca. 7. mája 2008 totiž Európska komisia odporučila prijať euro na Slovensku od 1. januára 2009. Konečné rozhodnutie síce ostáva na Rade EU, väčšina ekonómov ale tvrdí, že ide už iba o formalitu. V júli 2008 by mala Rada ministrov pre hospodárske a finančné možnosti EU – ECOFIN prijať definitívne rozhodnutie o prijatí eura na Slovensku. Najprv sa však návrh EK prediskutuje v Európskom parlamente na júnovom zasadaní.

V júli 2008 sa stanoví konverzný kurz, ktorý bude od tohto momentu neodvolateľný a podľa ktorého sa všetko bude prepočítavať na novú menu.

Slovensku ostáva zabezpečiť prechod na novú menu hladko a bezpečne, zabezpečiť tak zavedenie do hotovostného a bezhotovostného obehu.

Bohužiaľ sa však Slovensko nevyhne rizikám, ktoré z novej meny vyplývajú. Aj keď síce konvergenčné kritériá splnilo, bude čeliť rizikám a to hlavne riziku zvýšenia miery inflácie. Taktiež deficit štátneho rozpočtu bude naďalej pod drobnohľadom EU. Slovensko síce dosiahlo vysoký stupeň udržateľnosti hospodárskej konvergenie a je pripravené euro prijať, pre úspešné prijatie však musí pokračovať v úsilí udržať nízku infláciu a vo fiškálnej otázke sa stále snažiť znižovať dlh.

Dopady zavedenia novej meny bude možné analyzovať až po niekoľkých rokoch. Napriek tomu, súčasná analýza očakávaných dopadov ukazuje, že výhody prevažujú nad nevýhodami. Euro by malo priniesť pozitíva nielen pre verejný sektor, podnikateľov, ale aj pre obyvateľov a to v podobe zrýchlenia hospodárskeho rastu, ktorý by mal priniesť rast životnej úrovne, zamestnanosti, miezd. Samotné zavedenie bude mať dopad na zahraničný obchod, kde sa

zvýši podiel zahraničného obchodu s krajinami eurozóny. To by malo spôsobiť príliv priamych zahraničných investícií, čo opäť bude mať dopad na zvýšenie zamestnanosti a rastu HDP.

V makroekonomickom hľadisku bude mať euro dopad na odstránenie transakčných nákladov, volatility výmenného kurzu a zvýšenie cenovej transparentnosti. Samozrejme sa nevyhneme aj negatívnym dopadom, tým najväčším postrachom ostáva inflácia. Podľa optimistických slov slovenských ekonómov sa ale Slovensko nemusí báť, pretože euro prinesie viac dobrého.

Na základe vyššie uvedeného sa domnievam, že Slovensko preukázalo svoju pripravenosť na prijatie eura a naozaj novú spoločnú európsku menu 1. januára 2009 prijme. Tento termín sa zatiaľ ukázal ako reálny a keďže Slovensko splnilo všetky konvergenčné kritériá, aj ako správne stanovený a odôvodnený.

Zoznam použitej literatúry

1. ÁRENDÁŠ, M.; ŠUSTER, M.: Celkové zhodnotenie hospodárskych vplyvov zavedenia eura, mesačník FINANCIIE, 30.6.2007, s.10-12
2. CIHELKOVÁ, E., JAKŠ, J. a kol.: Evropská integrace – Evropská unie. Praha: Oeconomica, 2004 ISBN 80-245-0854-0. s. 180, 181, 185
3. De Grauwe (2005); Del Giovane, Sabbatini (2005) a EUROPA – Rapid – Press releases, 2003, No. 69
4. Euromena, Štatistický úrad SR: Euro vítajú najmä mladí a obyvatelia miest. Bratislava, 30.4.2008. [online. cit. 8.5.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euromena.sk/aktuality-euro-vitaju-najma-mladi-a-obyvatelia-miest-/10043c>>
5. Euromena, Eurostat, S&P. [online. cit. 16.4.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euromena.sk/aktuality-slovensko-splnilo-inflacne-kriterium--o-eure-sa-rozhodne-v-maji/9979c>>
6. European Commission: Flash Eurobarometer 214: Introduction of the Euro in the New Member States. Analytical Report, november 2007. [online, cit. 8.5.2008] Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_214_en.pdf>. (PDF, s. 19, 35)
7. Eurostat, Európska komisia, Ministerstvo financií SR, Národná banka Slovenska. Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/>>
8. GREGOVÁ, M.: Zavedenie eura na Slovensku. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2007. s. 46
9. HORKÝ, P.: Slovenský „europříběh“ spěje ke konci. Praha. Denník E15. 17.4.2008, s. 21.
10. INVESTOR, článok Euro sa blíži. Bratislava: január 2008. č. 1, roč. 2008. [online. cit. 28.4.2008] Dostupný z WWW: <<http://www.einvestor.sk/januar-2008>>
11. KURUC, R.: Vplyv zavedenia eura na zahraničný obchod. INVESTOR, marec 2008, s.30. č. 3, roč. 2008
12. LACINA, L. a kol.: Měnová integrace. Náklady a přínosy členství v měnové unii. C.H.Beck, Praha 2007, s.83
13. LALINKSÝ, T., odbor výskumu pri Ministerstve financií SR, vzájomná elektronická korešpondencia

14. Maastrichtská zmluva – Zmluva o Európskej únii [online, cit. 16.3.2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>
15. MINÁRIKOVÁ, K.: Zavedenie jednotnej meny euro na Slovensku. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2007. s. 10, 12
16. NBS: Analýza konvergenencie slovenskej ekonomiky. Odbor výskumu NBS, jún 2007. Dostupné z WWW: <www.nbs.sk/PUBLIK/07_KOL1.PDF>, (PDF, s. 5).
17. NBS: Euro a Slovensko. Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/>>
18. NBS: Komunikačná stratégia o zavedení eura v Slovenskej republike. Schválená vládou SR dňa 17.10.2007 (PDF, 588 KB, s. 3). Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KS071017.PDF>>
19. NBS, Ministerstvo financií SR: Konkretizácia Stratégie prijatia eura v SR. Materiál schválený BR NBS dňa 30.8.2004, vládou SR 8.9.2004 (PDF, 293 KB, s. 3, 23, 24). Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/KONKRE T.PDF>>
20. NBS, Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Materiál schválila vláda Slovenskej republiky 21.3.2007, vydala Národná banka Slovenska 2007. (PDF, 755 KB, s. 14, 19, 24, 44, 76). Dostupný z WWW: <http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/NP_AKT.PDF>
21. NBS: SIPS Medzibankový platobný systém v Slovenskej republike. Bratislava, máj 2004. [online. cit. 28.4.2008]. Dostupný z WWW: <<http://www.nbs.sk/BANKY/MPS/PUBLIK.PDF>> . (PDF, s. 3)
22. NBS: Tlačové správy a médiá: Desatoro pre občana. [online, cit: 27-04-2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.nbs.sk/>>
23. SVITÁLKOVÁ, P.: Dopady zavedení eura. Diplomová práca, Praha: VŠE, 2006, s.
24. Štatistický úrad Slovenskej republiky: Dovozy a vývozy podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín v roku 2007. [online. cit. 6.5.2008]. Dostupné z WWW: <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1941>>
25. VINTROVÁ, R.: Centrum ekonomických štúdií VŠEM: Způsobí euro pádivou inflaci?, Praha 2007
26. Všeobecné zásady zavedenia eura: Trenčiansky samosprávny kraj. [online, cit: 08-04-2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.tsk.sk/sk/financie/eurocesty-k-euru/vseobecne-zasady>>
27. Zmluva o Európskej únii: Hlava VI: Hospodárska a menová politika,

Kapitola 1: Hospodárska politika, článok 103, odstavec 1. článok 104c, odstavec 2 písmeno a, (PDF, s. 17, 18).

Kapitola 4: Prechodné ustanovenia, článok 109e, odstavec 2 písmeno a, odstavec 5 (PDF, s. 22, 25). Plné znenie zmluvy (v slovenskom jazyku) [online. cit. 27.4.2008].

Dostupné z WWW: <<http://www.euroinfo.gov.sk/index/go.php?id=89>>.

28. ŽIŽKA, J.: Společné euro: Slováci uvnitř, Češi venku. Praha. Denník E15. 30.4.2008, s.6.

Príloha č.1

Výsledky anketového výskumu o vedomostiach a skúsenostiach slovenskej verejnosti s hotovostným eurom:

Výskum uskutočnil Ústav pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom úrade Slovenskej republiky prostredníctvom svojich anketárov v dňoch 1. - 8. októbra 2004 na vzorke reprezentatívneho výberového súboru v počte 1 111 respondentov vo veku 18 a viac rokov.

- 45 % respondentov už držalo v rukách eurovú bankovku aj mincu; 39 % ešte vôbec nedoržalo;
- Za najväčšie prínosy zavedenia eura najviac respondentov považovalo zjednodušenie cestovania do zahraničia a zjednodušenie platieb v obchodoch;
- Za najväčšiu nevýhodu zavedenia eura najviac respondentov označilo rast cien, zdražovanie;
- Zdražovanie po zavedení eura očakávalo viac ako štyri pätiny oslovených (46 % očakávalo výrazné zvýšenie, 37 % mierne zvýšenie);
- Z konkrétnych požiadaviek občanov na informácie o eure najžiadanejšia bola o vplyve zavedenia eura na ceny (17 % opýtaných), k čomu treba prirátat' aj žiadateľov o všetky informácie (15 %).

Zdroj: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, Národná banka Slovenska, 2005.

Príloha č.2

Harmonogram prijatia eura:

1. etapa – po vstup do ERM II	
Do 25. 11. 2005	Absolvovanie prístupových procedúr do ERM II s orgánmi Európskej únie
2. etapa – členstvo v ERM II do rozhodnutia o prijatí SR do eurozóny	
28. 11. 2005	Vstup do ERM II
máj 2008	Správy o konvergencii Európskej komisie a ECB
máj – jún 2008	Hodnotiaca procedúra v európskych inštitúciách
jún 2008	Rozhodnutie Rady EU o zrušení výnimky
júl 2008	Stanovenie konverzného kurzu SKK/EUR Radou EU
3. etapa – medzi rozhodnutím o prijatí SR do eurozóny a samotným vstupom	
júl – december 2008	Zabezpečenie potrebného množstva eurových bankoviek a razba mincí pre hotovostný obeh SR
september – december 2008	Predzásobenie NBS a komerčných bánk eurovým obeživom
december 2008	Predzásobenie maloobchodného sektora eurovým obeživom
júl 2008 – december 2009	Povinné duálne zobrazovanie cien
Do konca decembra 2008	Konverzia bankomatov, automatov a iných zariadení fungujúcich na mince alebo bankovky
4. etapa – po vstupe do eurozóny	
1. január 2009	Vstup do eurozóny
Do 16. januára 2009	Duálny obeh: výmena korunovej hotovosti za euro a sťahovanie slovenskej koruny z obehu
Do 17. januára 2009	Pokračovanie výmeny starého korunového obeživa za eurové bankovky a mince v bankách a NBS
Do júna 2010	Odporúčané duálne zobrazovanie cien

Zdroj: NBS, Ministerstvo financií Slovenskej republiky: Národný plán zavedenia eura v Slovenskej republike, aktualizácia marec 2007. Materiál schválila vláda Slovenskej republiky 21.3.2007, vydala Národná banka Slovenska 2007. (PDF, 755 KB, s. 10). Dostupný z WWW:
<http://www.nbs.sk/EURINT/EURO/NP_AKT.PDF>